

अर्थ बुलेटीन

(आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को वार्षिक तथ्याङ्कमा आधारित)

प्रमुख झलकहरु

- सन् २०२४ मा विश्व अर्थतन्त्र ३.३ प्रतिशतले विस्तार भएकोमा २०२५ मा २.८ प्रतिशत प्रतिशतले विस्तार हुने अन्तर्राष्ट्रिय मुद्रा कोषको प्रक्षेपण छ।
- आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा नेपालको आर्थिक वृद्धिदर ४.६१ प्रतिशत भएको अनुमान छ। यस अवधिमा कृषि क्षेत्र ३.२५ प्रतिशत, उद्योग क्षेत्र ४.६५ प्रतिशत र सेवा क्षेत्र ४.२१ प्रतिशतले विस्तार भएको अनुमान छ। वार्षिक औसत उपभोक्ता मुद्रास्फीति ४.०६ प्रतिशत भित्र रही मूल्य स्थिरता कायम भएको छ।
- कुल राजस्व सङ्कलन (बाँडफाँट हुने रकम समेत) ११.३ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.११ खर्ब ७८ अर्ब ८२ करोड पुगेको छ भने कुल सङ्घीय सरकारी खर्च ९.३ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.१५ खर्ब २३ अर्ब ११ करोड पुगेको छ।
- २०८२ असार मसान्तमा सरकारको तिर्न बाँकी कुल सार्वजनिक ऋण कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको ४३.७ प्रतिशत रहेको छ।
- बैंक तथा वित्तीय संस्थाको निक्षेप सङ्कलन १२.६ प्रतिशतले वृद्धि भएको छ भने निजी क्षेत्रमा भएको कर्जा प्रवाह ८.४ प्रतिशतले वृद्धि भएको छ।
- २०८१ असारमा ८.०० प्रतिशत रहेको वाणिज्य बैंकको भारित औसत आधार दर, २०८२ असारमा ६.०२ प्रतिशत रहेको छ। यस अवधिमा वाणिज्य बैंकको निक्षेपको भारित औसत ब्याजदर ५.७७ प्रतिशतबाट ४.१९ प्रतिशत र कर्जाको भारित औसत ब्याजदर ९.९३ प्रतिशतबाट ७.८५ प्रतिशत कायम भएको छ।
- आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा कुल वस्तु निर्यात ८१.८ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.२ खर्ब ७७ अर्ब ३ करोड पुगेको छ। यस अवधिमा कुल वस्तु आयात १३.३ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.१८ खर्ब ४ अर्ब १२ करोड पुगेको छ। निर्यात व्यापारको आकार सानो हुँदा निर्यात व्यापारको वृद्धिदर बढी भए तापनि वस्तु व्यापार घाटा ६.० प्रतिशतले वृद्धि भएको छ।
- विप्रेषण आप्रवाह १९.२ प्रतिशतले वृद्धि भएको छ। चालु खाता रु.४ खर्ब ९ अर्ब २० करोड र शोधनान्तर स्थिति रु.५ खर्ब ९४ अर्ब ५४ करोडले बचतमा रहेको छ, जुन हालसम्मकै उच्च हो।
- विदेशी विनिमय सञ्चिति रु.२६ खर्ब ७७ अर्ब ६८ करोड पुगेको छ। उक्त सञ्चिति १८.२ महिनाको वस्तु आयात र १५.४ महिनाको वस्तु तथा सेवा आयात धान्न पर्याप्त रहेको छ।
- बीमा प्रिमियम सङ्कलन १४.८ प्रतिशतले वृद्धि भएको छ। बीमाको दायरामा आएको जनसङ्ख्या २०८२ असारमसान्तमा ४८.३ प्रतिशत पुगेको छ।
- २०८२ असार मसान्तमा नेप्से सूचकाङ्क २७९४.७९ बिन्दु कायम भएको छ।
- कुल विद्युत जडित क्षमता ३५९१.२६ मेगावाट पुगेको छ। खुद विद्युत निर्यात पहिलोपटक बचतमा रहेको छ।

विश्व एवम् दक्षिण एसियाली आर्थिक स्थिति

१. सन् २०२४ मा विश्व अर्थतन्त्र ३.३ प्रतिशतले विस्तार भएकोमा सन् २०२५ मा ३.० प्रतिशतले विस्तार हुने अनुमान अन्तर्राष्ट्रिय मुद्रा कोषको रहेको छ। साथै, सन् २०२६ मा विश्वको आर्थिक वृद्धि ३.१ प्रतिशत हुने प्रक्षेपण अन्तर्राष्ट्रिय मुद्रा कोषको रहेको छ।
२. विश्व बैंकको अक्टोबर, २०२५ को प्रतिवेदन अनुसार सन् २०२५ मा नेपालको अर्थतन्त्र ४.६ प्रतिशतले वृद्धि भएको अनुमान छ। सन् २०२६ मा नेपालको अर्थतन्त्र २.१ प्रतिशतले मात्र विस्तार हुने प्रक्षेपण विश्व बैंकले गरेको छ। ढिलो मनसुन र जारी राजनीतिक एवम् आर्थिक अनिश्चितताको कारण नेपालको आर्थिक वृद्धिदर न्यून रहने प्रक्षेपण विश्व बैंकले गरेको छ।

तालिका (१): कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको वृद्धिदर (प्रतिशतमा)

देश/क्षेत्र	२०२४	२०२५ (अनुमानित)	२०२६ (प्रक्षेपित)
माल्दिभ्स	३.३	४.२	३.९
श्रीलङ्का	५.०	४.६	३.५
बङ्गलादेश	४.२	४.०	४.८
भुटान	६.१	७.०	७.३
भारत	९.२	६.५	६.५
नेपाल	३.७	४.६	२.१
सार्क क्षेत्र	६.४	६.६	५.८
विश्व	३.३	३.०	३.१

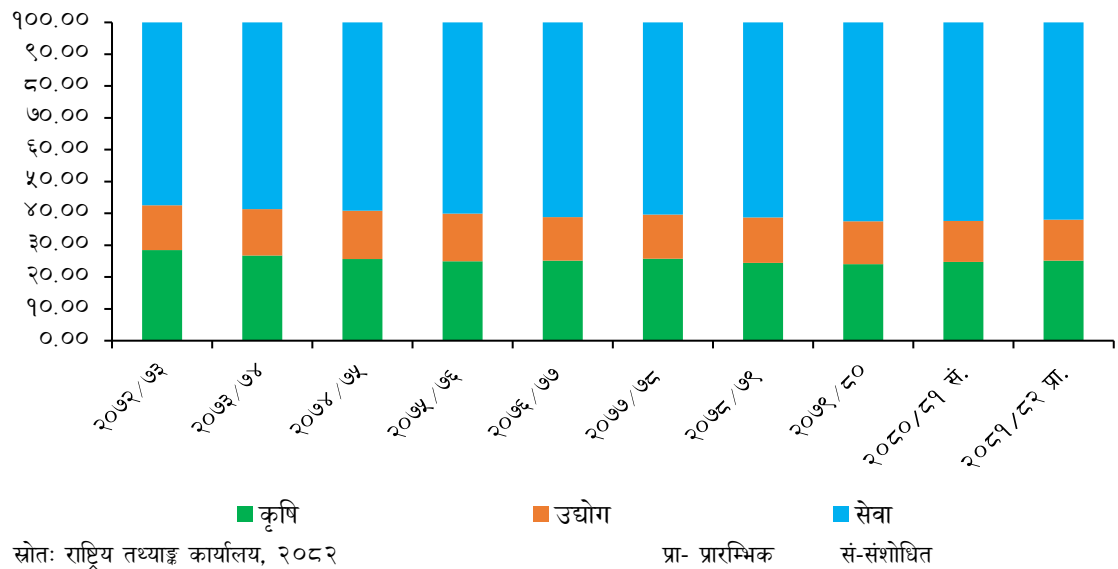
स्रोत: विश्व बैंक, अक्टोबर, २०२५/अन्तर्राष्ट्रिय मुद्रा कोष, जुलाई, २०२५ (विश्व आर्थिक वृद्धिदरमात्र)

३. सन् २०२६ मा सार्क क्षेत्रका मुलुकमध्ये भुटानको आर्थिक वृद्धिदर सबैभन्दा बढी र नेपालको सबैभन्दा कम रहने प्रक्षेपण विश्व बैंकको रहेको छ। सन् २०२६ मा दक्षिण एसियाली मुलुकको औसत आर्थिक वृद्धिदर ५.८ प्रतिशत रहने प्रक्षेपण छ। भारत बाहेक अन्य दक्षिण एसियाली मुलुकको औसत आर्थिक वृद्धिदर ५.१ प्रतिशत रहने प्रक्षेपण छ।

राष्ट्रिय अर्थतन्त्र

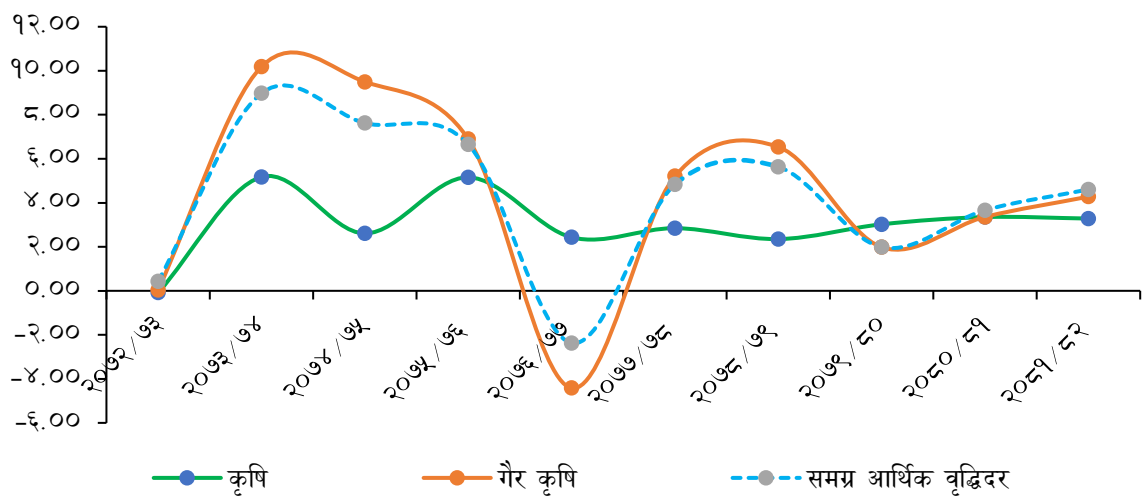
४. आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा नेपालको अर्थतन्त्र ४.६१ ले विस्तार भएको अनुमान छ। आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा नेपालको अर्थतन्त्र ३.६७ प्रतिशतले विस्तार भएको थियो। विगत दश वर्षको नेपालको औसत आर्थिक वृद्धिदर ४.२० प्रतिशत रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०८२/८३ मा नेपालको अर्थतन्त्र ६.० प्रतिशतले वृद्धि हुने लक्ष्य रहेको छ।
५. पछिल्ला वर्षमा कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा कृषि क्षेत्रको योगदान बढ्दै गएको छ। आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा कृषि र गैरकृषि क्षेत्रको योगदान क्रमशः २४.७ प्रतिशत र ७५.३ प्रतिशत रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा उक्त क्षेत्रको योगदान क्रमशः २५.२ प्रतिशत र ७४.८ प्रतिशत रहेको अनुमान छ।

चाई (१) : पछिल्लो दशकको कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको संरचना (प्रतिशतमा)



६. पछिल्ला तीन वर्षमा कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा कृषि क्षेत्रको योगदानमा क्रमशः वृद्धि भएको छ भने उद्योग क्षेत्रको योगदान क्रमशः घट्दै गएको छ। सेवा क्षेत्रको समेत योगदान केही घटेको छ।
७. पछिल्लो दशकमा मुलुकको औसत आर्थिक वृद्धिदर ४.२० प्रतिशत रहेको छ। यस अवधिमा कृषि क्षेत्रको औसत वृद्धिदर ३.०१ प्रतिशत र गैरकृषि क्षेत्रको ४.३६ प्रतिशत रहेको छ।

चाई (२) : पछिल्लो दशकको आर्थिक वृद्धिको प्रवृत्ति (प्रतिशतमा)

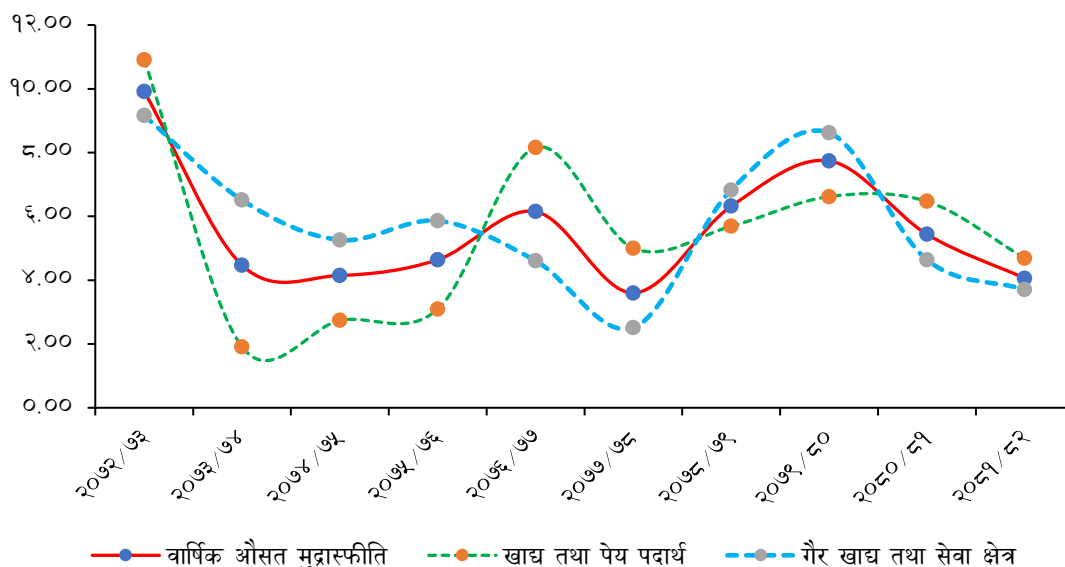


समग्र मूल्यस्थिति

८. उपभोक्ता मुद्रास्फीति बजेटले लिएको सीमाभित्र रही मूल्य स्थिरता कायम भएको छ। आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा औसत उपभोक्ता मुद्रास्फीति ४.०६ प्रतिशत रहेको छ। अघिल्लो आर्थिक वर्ष

यस्तो मुद्रास्फीति ५.४४ प्रतिशत रहेको थियो। आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा औसत थोक मुद्रास्फीति भने ३.८४ प्रतिशत रहेको छ।

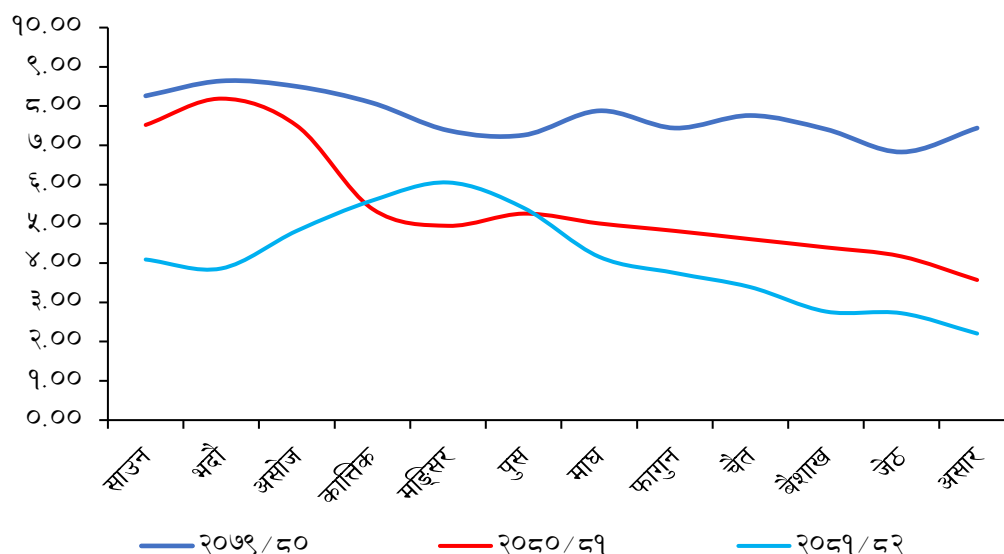
चार्ट (३) : पछिल्लो दशकको उपभोक्ता मुद्रास्फीतिको प्रवृत्ति (प्रतिशत)



स्रोत: नेपाल राष्ट्र बैंक, २०८२

९. वार्षिक विन्दुगत आधारमा, २०८२ असार महिनाको उपभोक्ता मुद्रास्फीति २.२० प्रतिशत रहेको छ। वार्षिक विन्दुगत आधारमा, २०८२ मङ्सिरमा मुद्रास्फीति दर सबैभन्दा बढी र २०८२ असारमा सबैभन्दा कम रहेको छ।

चार्ट (४) : विगत तीन आर्थिक वर्षको मासिक उपभोक्ता मुद्रास्फीतिको प्रवृत्ति (प्रतिशत)



स्रोत: नेपाल राष्ट्र बैंक, २०८२

सार्वजनिक वित्त

१०. आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा सार्वजनिक वित्तका परिसूचक प्रायः सकारात्मक रहेका छन्। बजेट घाटा बढेपनि वित्त घाटा र प्राथमिक घाटामा सुधार भएको छ। राजस्व परिचालन ११.३ प्रतिशत र कुल सङ्घीय खर्च ९.३ प्रतिशतले वृद्धि भएको छ। आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को वित्तीय व्यवस्थातर्फको खर्चमा उल्लेख्य वृद्धि भएको छ। सार्वजनिक ऋण रु.२६ खर्ब ७० अर्ब पुगेको छ।

तालिका (२): विगत पाँच आर्थिक वर्षको सार्वजनिक वित्तका चरहरू (रु.अर्बमा)

विवरण	२०७७/७८	२०७८/७९	२०७९/८०	२०८०/८१	२०८१/८२ (प्रा.)
सङ्घीय खर्च	११९६.६८	१३१०.००	१४२१.३३	१३९३.४०	१५२३.११
चालु खर्च	८४६.२२	९५४.३२	९९१.५१	९२९.१३	९८०.३८
पूँजीगत खर्च	२२८.८४	२१६.२१	२३४.६२	१९२.०३	२२२.६८
वित्तीय व्यवस्था	१२१.६२	१३९.४७	१९५.२०	२७२.२५	३२०.०४
सङ्घीय राजस्व परिचालन	८२४.९५	९३८.२८	८३४.०६	९२९.०५	१०३७.६२
कर राजस्व	७६१.०६	८५९.१३	७४८.४२	८२०.७०	९०८.६८
गैरकर राजस्व	६३.८९	७९.१५	८५.६४	१०८.३५	१२८.९४
वैदेशिक अनुदान	३५.४५	२४.१५	२३.०१	२४.०१	२३.५३
नगद मौज्दात र बेरुजु	४०.४३	४८.५०	५३.३०	२३.८५	१७.३७
आन्तरिक ऋण लगानी फिर्ता	३.२२	२.९४	११.८१	७.२६	-
राजस्व बाँडफाँट	११०.९४	१२८.०७	१२३.२९	१२९.८६	१४१.२०
ब्याज भुक्तानी	३४.७४	४५.२३	७३.०३	८२.१०	७०.४४
कुल सङ्घीय आय	९०४.०५	१०१३.८७	९२२.१९	९८४.१७	१०७८.५२
बजेट सन्तुलन	-२९२.६३	-२९६.१३	-४९९.१४	-४०९.२३	-४४४.५९
वित्त सन्तुलन	-१७४.२३	-१५९.६०	-३१५.७६	-१४४.२५	-१२४.५४
प्राथमिक सन्तुलन	-१३९.४९	-११४.३७	-२४२.७३	-६२.१५	-५४.१०
तिर्न बाँकी सार्वजनिक ऋण	१७३७.६	२०१३.३	२२९९.४	२४३८.५	२६६९.५८
बाह्य	९३४.७	१०२५.८	११७०.२	१२५७.६	१४०१.३५
आन्तरिक	८०२.९	९८७.४	११२९.१	११८०.९	१२६८.२३

स्रोत: अर्थ मन्त्रालय/महालेखा नियन्त्रक कार्यालय २०८२

प्रा. = प्रारम्भिक

नोट: आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को सङ्घीय गैरकर राजस्व अन्तर्गत सङ्कलन गरेको रोयल्टी समेत समावेश गरिएको।

आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को राजस्व बाँडफाँट अन्तर्गत मूल्य अभिवृद्धि कर र अन्तःशुल्क (आ.) मात्र समावेश गरिएको।

११. आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा सङ्घीय सरकारले कुल रु.११ खर्ब ७८ अर्ब ८२ करोड राजस्व सङ्कलन गरेको छ। यस अवधिमा सङ्घीय सरकारको खर्च रु.१५ खर्ब २३ अर्ब ११ करोड पुगेको छ। कुल सङ्घीय खर्चमध्ये चालु, पूँजीगत र वित्तीय व्यवस्थातर्फको खर्चको हिस्सा क्रमशः ६४.४ प्रतिशत, १४.६ प्रतिशत र २१.० प्रतिशत रहेको छ।
१२. सरकारको कुल तिर्न बाँकी सार्वजनिक ऋण २०८२ असार मसान्तमा कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको ४३.७ प्रतिशत पुगेको छ। २०८१ असार मसान्तमा यस्तो अनुपात ४२.६ प्रतिशत रहेको थियो।
१३. आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा कुल सङ्घीय खर्च कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको २४.९ प्रतिशत, कुल राजस्व सङ्कलन (बाँडफाँट पूर्वको) कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको १९.३ प्रतिशत रहेको छ भने सङ्घीय

राजस्व १७.० (बाँडफाँट हुने रोयल्टी समेत सङ्घीय राजस्वमा समावेश गरिएको र आगामी वर्ष यसको अद्यावधिक गरिने) प्रतिशत रहेको छ। अघिल्लो आर्थिक वर्षमा यस्तो अनुपात क्रमशः २४.४ प्रतिशत, १८.५ प्रतिशत र १६.३ प्रतिशत रहेको थियो।

१४. आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा कुल सङ्घीय आय कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको अनुपातमा १७.७ प्रतिशत रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा यस्तो अनुपात १७.२ प्रतिशत रहेको थियो।

तालिका (३) : सार्वजनिक वित्तका परिसूचकहरू (कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको प्रतिशत)

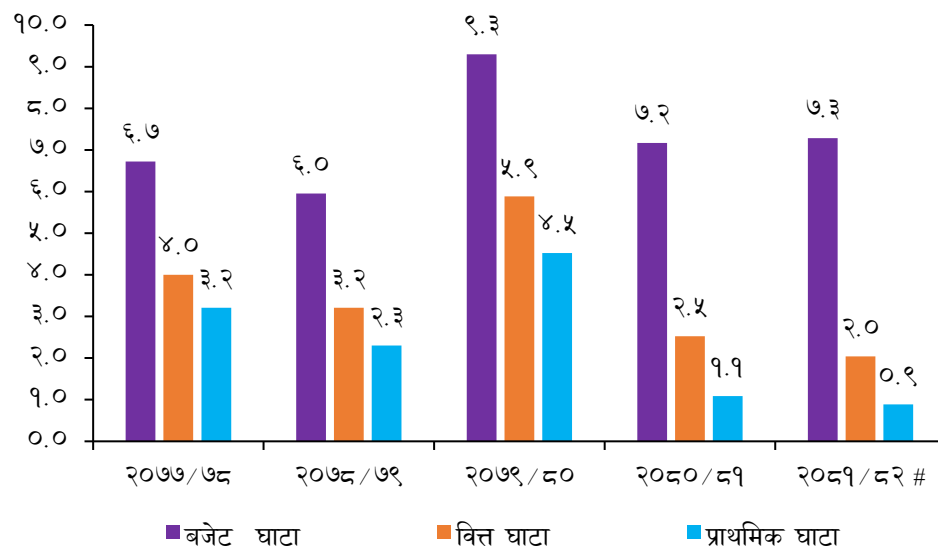
विवरण	२०७७/७८	२०७८/७९	२०७९/८०	२०८०/८१	२०८१/८२ (प्रा.)
सङ्घीय खर्च	२७.५	२६.३	२६.५	२४.४	२४.९
चालु खर्च	१९.४	१९.२	१८.५	१६.३	१६.१
पूँजीगत खर्च	५.३	४.३	४.४	३.४	३.६
वित्तीय व्यवस्था	२.८	२.८	३.६	४.८	५.२
राजस्व सङ्कलन	२१.५	२१.४	१७.८	१८.५	१९.३
कर राजस्व	२०.०	१९.८	१६.१	१६.५	१७.२
गैरकर राजस्व	१.५	१.६	१.७	२.०	२.१
सङ्घीय राजस्व परिचालन	१९.०	१८.९	१५.५	१६.३	१७.०
कर राजस्व	१७.५	१७.३	१३.९	१४.४	१४.९
गैरकर राजस्व	१.५	१.६	१.६	१.९	२.१
वैदेशिक अनुदान	०.८	०.५	०.४	०.४	०.४
नगद मौज्दात र बेरुजु	०.९	१.०	१.०	०.४	०.३
आन्तरिक ऋण लगानी फिर्ता	०.१	०.१	०.२	०.१	०.०
राजस्व बाँडफाँट	२.५	२.६	२.३	२.३	२.३
व्याज भुक्तानी	०.८	०.९	१.४	१.४	१.२
कुल सङ्घीय आय	२०.८	२०.४	१७.२	१७.२	१७.७
बजेट सन्तुलन	-६.७	-६.०	-९.३	-७.२	-७.३
वित्त सन्तुलन	-४.०	-३.२	-५.९	-२.५	-२.०
प्राथमिक सन्तुलन	-३.२	-२.३	-४.५	-१.१	-०.९
तिर्न बाँकी सार्वजनिक ऋण	३९.९	४०.५	४२.८	४२.६	४३.७
बाह्य	२१.५	२०.६	२१.८	२२.०	२२.९
आन्तरिक	१८.४	१९.८	२१.०	२०.७	२०.८

स्रोत: महालेखा नियन्त्रक कार्यालय/नेपाल राष्ट्र बैंक/केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०८२

प्रा. = प्रारम्भिक

१५. आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा सङ्घीय सरकारको बजेट घाटा कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको ७.३ प्रतिशत, वित्त घाटा २.० प्रतिशत र प्राथमिक घाटा ०.९ प्रतिशत रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को तुलनामा वित्त घाटा र प्राथमिक घाटामा सुधार भएको छ भने बजेट घाटा केही बढेको छ।

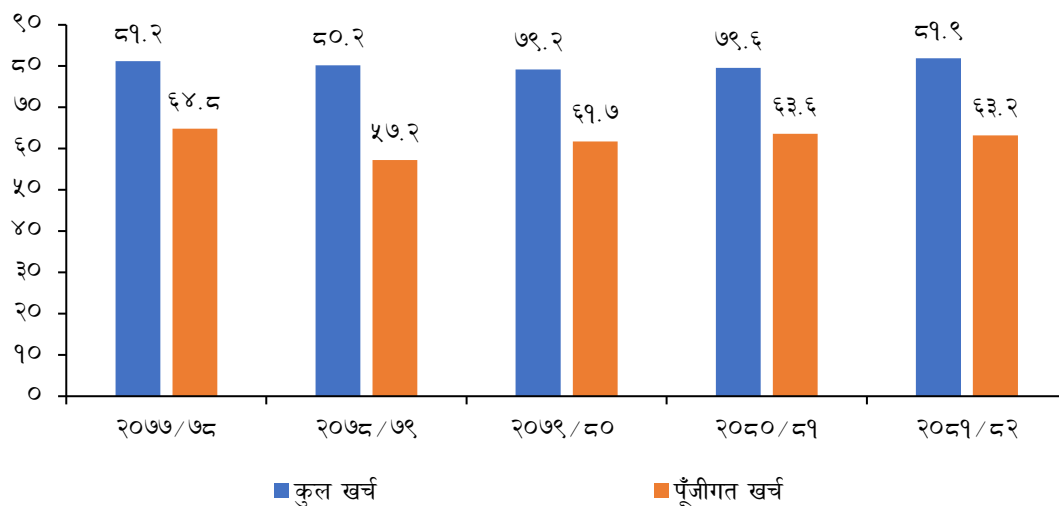
चार्ट (५): सङ्घीय सरकारको वित्त सन्तुलन (जिडिपिको प्रतिशतमा)



स्रोत: महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०८२

१६. पछिल्लो ५ आर्थिक वर्षमा विनियोजित पुँजीगत बजेटको औसत ६२.१ प्रतिशत मात्र खर्च भएको छ। विकास परियोजनाको व्यवस्थापकीय कमजोरी लगायतका कारण पुँजीगत खर्च न्यून रहन गयो। पुँजीगत खर्च न्यून रहेपनि औसत सङ्घीय खर्च भने विनियोजित बजेटको ८०.४ प्रतिशत रहेको छ।

चार्ट (६) : पछिल्लो पाँच आर्थिक वर्षको सार्वजनिक खर्च उपयोगको स्थिति (विनियोजित बजेटको प्रतिशत)



स्रोत: महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०८२

१७. आर्थिक वर्षको अन्त्यतिर खर्च भुक्तानी अधिकेन्द्रित हुने गरेको छ। खर्च भुक्तानीको दृष्टिले सबैभन्दा बढी अन्तिम त्रयमास र सबैभन्दा कम पहिलो त्रयमासमा हुने गरेको छ। यद्यपि, पछिल्लो ५ आर्थिक वर्षको खर्च भुक्तानीको प्रवृत्ति हेर्दा पहिलो त्रयमासमा खर्च भुक्तानी क्रमशः बढ्दै गएको

छ। आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को अन्तिम त्रयमासमा ३५.५ प्रतिशत खर्च भुक्तानी भएकोमा आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा यस्तो भुक्तानी ३४.४ प्रतिशत रहेको छ।

तालिका (४) : सङ्घीय सरकारको मासिक खर्च भुक्तानी स्थिति (प्रतिशत)

महिना	२०७७/७८	२०७८/७९	२०७९/८०	२०८०/८१	२०८१/८२
साउन	०.१७	०.८	१.५७	२.४९	२.६४
भदौ	५.६४	६.०६	७.८९	७.०५	६.३९
असोज	११.२२	११.०४	१०.१२	१०.३८	१२.५८
पहिलो त्रयमास	१७.०३	१७.९	१९.५७	१९.९२	२१.६१
कात्तिक	५.७६	४.०५	५.१२	५.३३	५.६३
मंसिर	५.०३	७.६	५.९३	६.९१	९.२६
पुष	७.३९	९.१३	९.९३	८.५६	७.३२
दोस्रो त्रयमास	१८.१८	२०.७८	२०.९८	२०.८	२२.२२
माघ	७.१३	६.४४	६.४२	८.०३	५.७३
फागुन	६.०८	६.४३	७.८५	८.१५	५.६७
चैत	१०.०५	९.०८	११.५३	७.६५	१०.३३
तेस्रो त्रयमास	२३.२६	२१.९५	२५.८	२३.८३	२१.७३
वैशाख	११.३७	८.७५	७.३७	१०.४७	१०.४६
जेठ	७.७९	९.६८	९.०३	८.६७	८.२१
असार	२२.३६	२०.९५	१७.२६	१६.३	१५.७७
अन्तिम त्रयमास	४१.५३	३९.३७	३३.६५	३५.४५	३४.४४
जम्मा	१००.००	१००.००	१००.००	१००.००	१००.००

स्रोत: महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०८२

१८. आर्थिक वर्षको अन्त्यमा मात्र पुँजीगत खर्चको भुक्तानी अधिक हुने प्रवृत्तिमा हालसम्म पनि उल्लेख्य सुधार हुन सकेको छैन। आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को पुँजीगत खर्चको कुल भुक्तानीमध्ये पहिलो त्रयमासमा १३.२ प्रतिशत भुक्तानी भएतापनि असार महिनामा मात्र ३५.६ प्रतिशत रकम भुक्तानी भएको छ। आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को अन्तिम त्रयमासमा यस्तो भुक्तानी ५३.८ प्रतिशत रहेको छ। पछिल्लो पाँच आर्थिक वर्षको अन्तिम त्रयमासमा औसत पुँजीगत खर्च भुक्तानी ५२.६ प्रतिशत भएको छ।

तालिका (५) : पुँजीगत खर्चको मासिक भुक्तानी स्थिति (प्रतिशतमा)

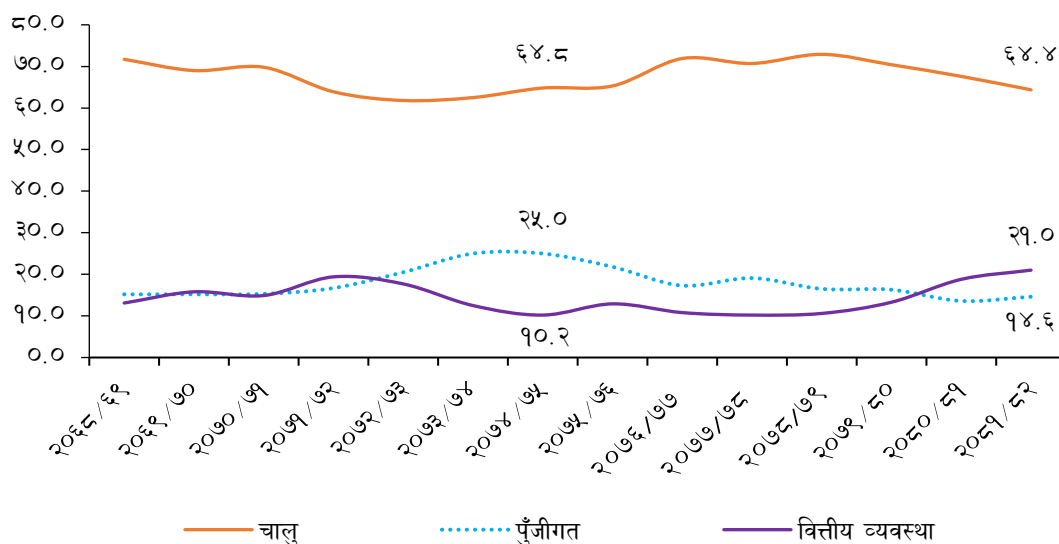
महिना	२०७७/७८	२०७८/७९	२०७९/८०	२०८०/८१	२०८१/८२
साउन	०.०६	०.४३	०.६३	०.४३	३.८
भदौ	१.५८	०.७७	१.८७	३.८३	२.८
असोज	४.९३	५.६८	५.९१	५.०४	६.५
पहिलो त्रयमास	६.५७	६.८९	८.४२	९.३	१३.२
कात्तिक	६.२९	२.७३	२.८३	६.३४	२.३
मंसिर	२.८४	३.५२	३.२९	३.१७	२.८
पुष	६.५	१०.३६	८.३३	७.५१	७.२
दोस्रो त्रयमास	१५.६४	१६.६१	१४.४५	१७.०१	१२.४
माघ	५.३३	४.६२	५.४९	६.८५	५.२

महिना	२०७७/७८	२०७८/७९	२०७९/८०	२०८०/८१	२०८१/८२
फागुन	७.३६	७.५७	७.६९	९.२	६.४
चैत	११.३५	१२.३२	९.८४	८.४३	९.१
तैस्रोत्रयमास	२४.०४	२४.५१	२३.०२	२४.४८	२०.६
वैशाख	८.७६	६.७	७.८९	७.५७	७.८
जेठ	७.५२	९.११	११.७२	११.४४	१०.३
असार	३७.४७	३६.१९	३४.४९	३०.२	३५.६
अन्तिमत्रयमास	४३.३५	४२.७	४२.११	४९.२१	४३.८
जम्मा	१००	१००	१००	१००	१००.०

स्रोत: महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०८२

१९. पछिल्ला वर्षमा कुल सङ्घीय खर्चमा वित्तीय व्यवस्थातर्फको खर्चको हिस्सा बढेको छ। आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा वित्तीय व्यवस्थातर्फको खर्च कुल सङ्घीय खर्चको १०.६ प्रतिशत रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा बढेर २१.० प्रतिशत पुगेको छ। सार्वजनिक ऋणको सावाँ भुक्तानी रकममा वृद्धि हुँदै गएकोले वित्तीय व्यवस्था तर्फको खर्चको आकारमा उल्लेख्य वृद्धि भएको छ। अन्तरसरकारी वित्त हस्तान्तरण (४ किसिमका अनुदान) समेत सङ्घीय चालु खर्चमा गणना हुने हुँदा सङ्घीय सरकारको चालु खर्च अधिक देखिएको हो।

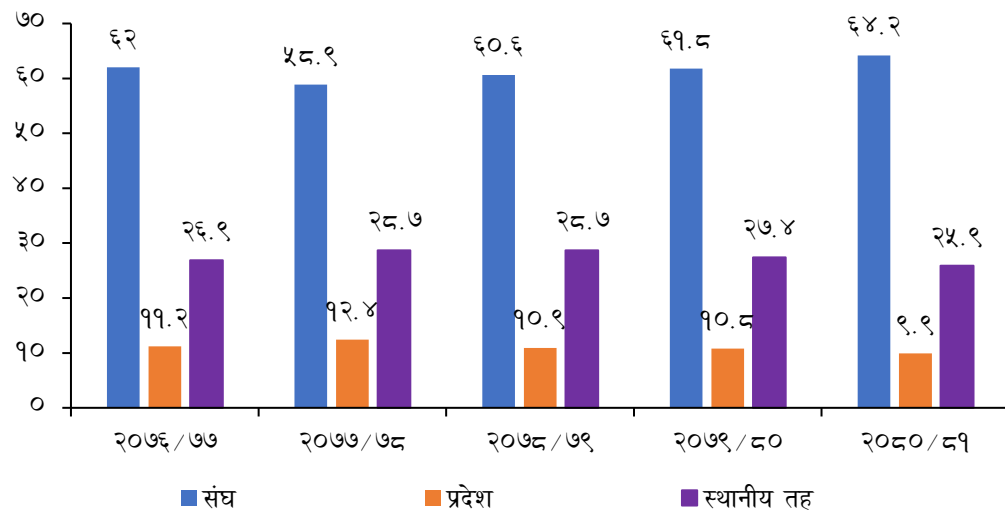
चार्ट (७) : सङ्घीय खर्च संरचना (सङ्घीय खर्चको प्रतिशत)



स्रोत: महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०८२।

२०. आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहको खुद खर्च (एकीकृत खर्च) रु.१६ खर्ब ४० अर्ब ६८ करोड रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा उक्त खर्च रु.१६ खर्ब ५६ अर्ब ७ करोड रहेको थियो। एकीकृत खर्चमध्ये चालु खर्च ५६.१ प्रतिशत, पुँजीगत खर्च २७.३ प्रतिशत र वित्तीय व्यवस्थातर्फको खर्च १६.६ प्रतिशत रहेको छ।

चार्ट (द) : तीन तहका सरकारको खर्च स्थिति (एकिकृत खर्चको प्रतिशत)



स्रोत: महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०८१

राजस्व परिचालन

२१. राजस्व परिचालनमा वृद्धि भएको छ। आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा राजस्व सङ्कलन ११.३ प्रतिशतले बढेर रु. ११ खर्ब ७८ अर्ब ८२ करोड पुगेको छ। यस अवधिमा सङ्कलित राजस्वमध्ये कर राजस्व र गैरकर राजस्वको हिस्सा क्रमशः ८९.१ प्रतिशत र १०.९ प्रतिशत रहेको छ। यस अवधिमा सङ्कलित राजस्व लक्ष्यको ८३.१ प्रतिशत रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा यस्तो सङ्कलन लक्ष्यको ७४.४ प्रतिशत रहेको थियो।
२२. आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा व्याजकर बाहेक सबै समूह र उपसमूह अन्तर्गत सङ्कलित राजस्व बढेको छ। व्याजदरमा कमी आएको कारण आय कर अन्तर्गतको व्याजकर सङ्कलनमा कमी आएको हो।
२३. यस अवधिको सङ्कलित कर राजस्वमध्ये भन्सार बिन्दुमा सङ्कलित कर राजस्वको अंश ४५.० प्रतिशत र आन्तरिकतर्फको कर राजस्वको अंश ५५.० प्रतिशत रहेको छ। अघिल्लो आर्थिक वर्षमा यस्तो अंश क्रमशः ४४.३१ प्रतिशत र ५५.६९ प्रतिशत रहेको थियो।

तालिका (६): पछिल्लो दुई आर्थिक वर्षको मासिक राजस्व परिचालनको स्थिति (रु. करोडमा)

महिना	२०८०/८१				२०८१/८२			
	कर राजस्व	गैरकर राजस्व	कुल राजस्व	कुल राजस्वको प्रतिशतमा	कर राजस्व	गैरकर राजस्व	कुल राजस्व	कुल राजस्वको प्रतिशतमा
साउन	७०१८	८७०	७८८७	७.४	७७४१.२७	१७३३.०३	९४७४.३०	८.०४
भदौ	५७७८	४४२	६२२०	५.९	६७७८.०६	३८६.४०	७१६४.४६	६.०८
असोज	७१५१	६५३	७८०४	७.४	७४४८.९६	७३८.२८	८१८७.२४	६.९५
कार्तिक	५४८४	२६८	५७५२	५.४	७०२१.७१	४७६.३४	७४९८.०५	६.३६
मंसिर	८२८८	३९०	८६७९	८.२	७२६८.०५	३६७.७९	७६३५.८४	६.४८
पुस	१०६३७	२६७१	१३३०७	१२.६	१२६८१.८७	३३१८.९८	१६०००.८५	१३.५७
माघ	६६९४	३९६	७०९०	६.७	७६२४.४४	७००.२१	८३२४.६५	७.०६
फागुन	६८१८	३४७	७१६४	६.८	७३१५.५३	४३३.७४	७७४९.२७	६.५७
चैत	९२४४	१६५५	१०९००	१०.३	१०५३३.६३	५६८.७७	१११०२.४०	९.४२
बैशाख	७५७२	८१७	८३८९	७.९	८४८०.४८	६२५.४६	९१०५.९४	७.७२
जेठ	७९९९	४९१	८४९०	८.०	८९०६.००	४५९.००	९३६५.००	७.९४
असार	११७७४	२४३३	१४२०७	१३.४	१३१८७.५४	३०८६.४८	१६२७४.०१	१३.८१
जम्मा	९४४५५	११४३४	१०५८९०	१००	१०४९८७.५४	१२८९४.४८	११७८८२.०१	१००.००

स्रोत: महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०८२

२४. आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा सङ्कलित कुल राजस्वमध्ये असार महिनामा सबैभन्दा बढी १३.८१ प्रतिशत र भदौ महिनामा सबैभन्दा कम ६.०८ प्रतिशत राजस्व सङ्कलन भएको छ।
२५. आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा कर राजस्वतर्फको सङ्कलन लक्ष्यको ८१.८ प्रतिशत र गैरकर राजस्व सङ्कलन लक्ष्यको ९८.५ प्रतिशत रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा यस्तो सङ्कलन क्रमशः ७२.४ प्रतिशत र ९७.७ प्रतिशत रहेको थियो।

तालिका (७) : राजस्व लक्ष्य र असुलीको विवरण(रु. करोडमा)

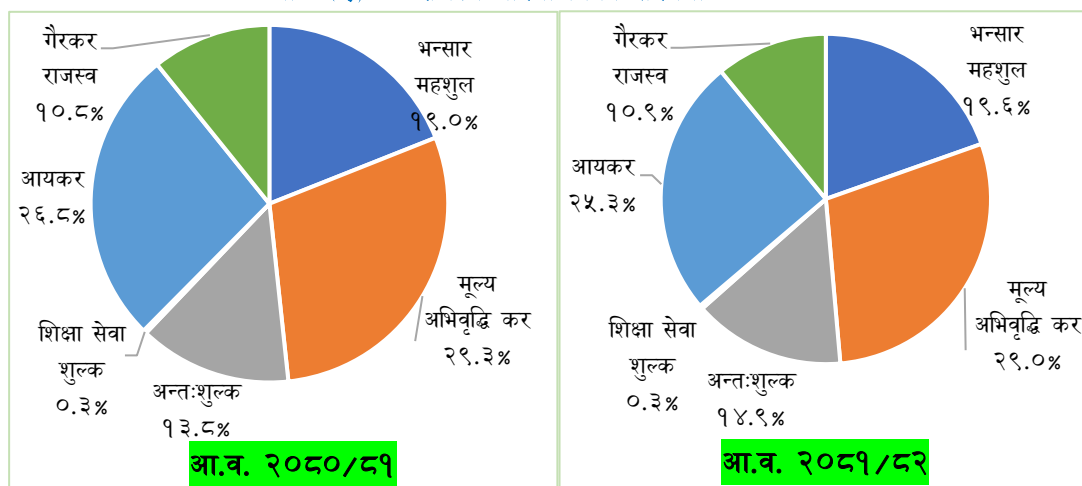
शीर्षक	आर्थिक वर्ष २०८०/८१			आर्थिक वर्ष २०८१/८२		
	वार्षिक लक्ष्य	असुली	असुली प्रतिशत	वार्षिक लक्ष्य	असुली	असुली प्रतिशत
भन्सार महशुल	३०७४४	२०१०२	६५.३९	३०७३६.२३	२३०९०.५९	७५.१२
मूल्य अभिवृद्धि कर	४२५८९	३१०४५	७२.८९	३८६५२.००	३४१९३.२५	८८.४६
उत्पादन, विक्री, सेवा	१५७२२	१३०१०.१	८२.७५	१६४३६.६६	१४६८६.५९	८९.३५
पैठारी	२६८६८	१८०३४.९	६७.१३	२२२१५.३४	१९५०६.६६	८७.८१
अन्तःशुल्क	२०७२२	१४६३५	७०.६३	१९४९६.१६	१७५१६.४७	८९.८५
आन्तरिक उत्पादन	१५५५९	१०९२०.९	७०.१९	१४१८०.५८	१२८७२.६२	९०.७८
पैठारी	५१६३.६	३७४.३४	७.१३	५३१५.५८	४६४३.८५	८७.३६
शिक्षा सेवा शुल्क	२८१.०२	३२६.३८	११६.१४	४६५.७६	४०५.९०	८७.१५

शीर्षक	आर्थिक वर्ष २०८०/८१			आर्थिक वर्ष २०८१/८२		
	वार्षिक लक्ष्य	असुली	असुली प्रतिशत	वार्षिक लक्ष्य	असुली	असुली प्रतिशत
आयकर	३६२१२	२८३४६	७८.२८	३९०७०.८१	२९७८१.३३	७६.२२
आयकर	३०२३२	२४६६२.६	८१.५८	३४०६२.३०	२६७६०.१५	७८.५६
व्याज कर	५९८०.३	३६८३.८५	६१.६	५००८.५१	३०२१.१८	६०.३२
कर राजस्व	१३०५४८	९४४५५	७२.३५	१२८४२०.९६	१०४९८७.५४	८१.७५
गैरकर राजस्व	११७०६	११४३४	९७.६८	१३५०९.३४	१२८९४.४८	९५.४५
कुल राजस्व	१४२२५४	१०५८९०	७४.४४	१४१९३०.३०	११७८८२.०१	८३.०६
अन्य प्राप्ति	०	२३८५.३	-	०.००	१७३६.९६	-
जम्मा राजस्व र प्राप्ति	१४२२५४.२	१०८२७५.९	-	१४१९३०.३०	११९६१८.९८	८४.२८

स्रोत: महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०८२

२६. कुल राजस्व परिचालनमा सबैभन्दा बढी योगदान मूल्य अभिवृद्धि गरेको रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को कुल राजस्व सङ्कलनमा अन्तःशुल्क, भन्सार महशुल र गैरकर राजस्वको योगदान बढेको छ भने अन्य राजस्व शीर्षकको योगदान घटेको छ।

चार्ट (९) : राजस्व परिचालनको संरचना



स्रोत: अर्थ मन्त्रालय, २०८२

सङ्घीय राजस्व

२७. आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा सङ्घीय सरकारको राजस्व (बाँडफाँट हुने रोयल्टी सहित) ११.७ प्रतिशतले बढेर रु.१० खर्ब ३७ अर्ब ६२ करोड पुगेको छ। आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा यस्तो राजस्व ११.४ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.९ खर्ब २९ अर्ब ५ करोड रहेको थियो।
२८. आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा प्रदेश र स्थानीय तहमा बाँडफाँट हुने राजस्व ८.७ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.१ खर्ब ४१ अर्ब २० करोड पुगेको छ। आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा यस्तो राजस्व रु.१ खर्ब २९ अर्ब ८६ रहेको थियो।

करको दायरा विस्तार

२९. स्थायी लेखा नम्बर लिने (दर्ता कायम रहेका) करदाताको सङ्ख्या २०८२ असार मसान्तसम्म ६९ लाख ९९ हजार ३ सय ५० पुगेको छ। कुल स्थायी लेखा नम्बर लिने करदातामध्ये व्यक्तिगत स्थायी लेखा नम्बर र व्यावसायिक स्थायी लेखा नम्बर लिनेको सङ्ख्या क्रमशः ७०.० प्रतिशत र २९.४ प्रतिशत रहेको छ भने करकट्टी गर्ने निकायले लिएको स्थायी लेखा नम्बर ०.६ प्रतिशत रहेको छ।
३०. २०८१ असार मसान्तसम्म मूल्य अभिवृद्धि करमा दर्ता कायम रहेका करदाताको सङ्ख्या ३ लाख ५१ हजार ७ सय ३५ र अन्तःशुल्क ईजाजत प्रमाणपत्र लिने करदाताको सङ्ख्या १ लाख २४ हजार ९ सय ९७ पुगेको छ।

तालिका (८) : व्यक्तिगत तथा व्यावसायिक स्थायी लेखा नम्बर लिएका करदाताको विवरण

दर्ताको प्रकार	२०७८ असारसम्म	२०७९ असारसम्म	२०८० असारसम्म	२०८१ असारसम्म	आ.व.२०८१/८२ मा थप भएका	२०८२ असारसम्म
व्यावसायिक स्थायी लेखा नम्बर	१५८०३८०	१७६२४१३	१८७६३०५	१९९२५४४	११६६५७	२०६०७५८
व्यक्तिगत स्थायी लेखा नम्बर	२४७५७५३	३०५०३०४	३६४९६१४	४२६७३९५	६५४०१८	४९०२७२२
करकट्टी गर्ने निकायले लिएको स्थायी लेखा नम्बर	९९९८	१८०९४	२८१०७	८०४३०	२५४२	३५८७०
जम्मा स्थायी लेखा नम्बर	४०६६१३१	४८३०८११	५५५४०२६	६३४०३६९	७७३२१७	६९९९३५०
मूल्य अभिवृद्धि कर	२९०७१४	२९१६३१	३०८४७७	३३४९८३	२४३१८	३५१७३५
अन्तःशुल्क	१०४१८२	११२२३१	११६६७५	१२५०८१	७६२९	१२४९९७

स्रोत: अर्थ मन्त्रालय, २०८२

अन्तर्राष्ट्रिय विकास सहायता परिचालन

३१. आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा सङ्घीय सरकारले अनुदानतर्फ रु.२३ अर्ब ५३ करोड र ऋणतर्फ रु.१ खर्ब २५ अर्ब ४० करोड गरी जम्मा रु.१ खर्ब ४८ अर्ब ९३ करोड वैदेशिक सहायता प्राप्त गरेको छ। कुल वैदेशिक सहायतामा अनुदान र ऋणको हिस्सा क्रमशः १५.८ प्रतिशत र ८४.२ प्रतिशत रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा उक्त हिस्सा क्रमशः १६.० प्रतिशत र ८४.० प्रतिशत रहेको थियो।

तालिका (९) : पछिल्लो ५ वर्षको अन्तर्राष्ट्रिय विकास सहायता प्राप्तिको स्थिति (रु. करोड)

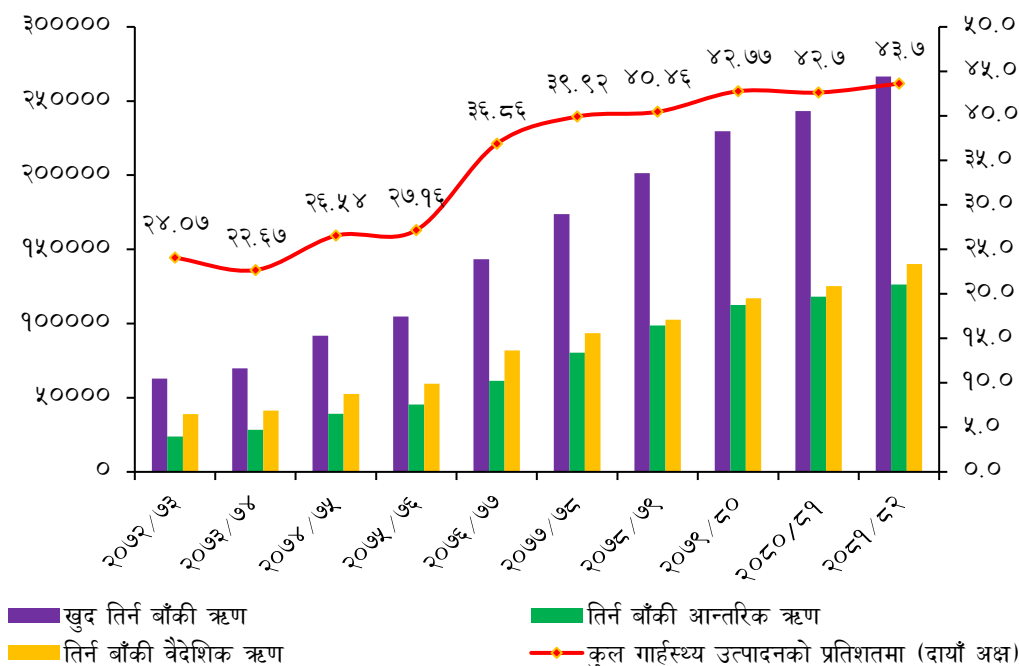
विवरण	आर्थिक वर्ष					प्रतिशत परिवर्तन	
	२०७७/७८	२०७८/७९	२०७९/८०	२०८०/८१	२०८१/८२	२०८०/८१	२०८१/८२
अनुदान	३५४५	२४१५	२३०१	२४०१	२३५३	४.३	-२.०
ऋण	१३०८७	१३३०८	१२२१०	१२५६७	१२५४०	२.९	-०.२
जम्मा	१६६३२	१५७२३	१४५११	१४९६८	१४८९३	३.१	-०.५

स्रोत: महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, २०८२, सार्वजनिक ऋण व्यवस्थापन कार्यालय/आर्थिक सर्वेक्षण, २०८१/८२

सार्वजनिक ऋण

३२. पछिल्ला वर्षहरूमा सरकारको सार्वजनिक ऋण दायित्व क्रमशः बढ्दै गई २०८२ असार मसान्तमा रु.२६ खर्ब ६९ अर्ब ५८ करोड पुगेको छ। २०८१ असार मसान्तमा यस्तो ऋण रु.२४ खर्ब ३८ अर्ब ४९ करोड रहेको थियो।

चार्ट (१०) : विगत एक दशकको सार्वजनिक ऋणको अवस्था (रु. करोडमा)



स्रोत: सार्वजनिक ऋण व्यवस्थापन कार्यालय, २०८२

३३. २०८२ असारमसान्तको कुल सार्वजनिक ऋणमध्ये आन्तरिक ऋण र बाह्य ऋणको अनुपात क्रमशः ४७.५ प्रतिशत र ५२.५ प्रतिशत रहेको छ। २०८१ असारमसान्तमा यस्तो अनुपात क्रमशः ४८.४ प्रतिशत र ५१.६ प्रतिशत रहेको थियो।
३४. आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा सङ्घीय सरकारले कुल रु.४ खर्ब ५५ अर्ब ३९ करोड सार्वजनिक ऋण परिचालन गरेको छ। यसमध्ये आन्तरिक र बाह्य ऋण परिचालनको हिस्सा क्रमशः ७२.५ प्रतिशत र २७.५ प्रतिशत रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा सङ्घीय सरकारले कुल रु.३ खर्ब ५८ अर्ब ३ करोड सार्वजनिक ऋण परिचालन गरेको थियो।
३५. आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा सरकारको ऋण सेवा खर्च (साँवा तथा व्याज भुक्तानी) रु.३ खर्ब ६२ अर्ब ५९ करोड रहेको छ, जुन कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको अनुपातमा ५.९ प्रतिशत हो। अघिल्लो आर्थिक वर्षमा यस्तो अनुपात ५.४ प्रतिशत रहेको थियो। आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा ऋण सेवा खर्च कुल सङ्घीय राजस्वको ३४.९ प्रतिशत पुगेको छ। यस्तो अनुपात आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा ११.५ प्रतिशत मात्र रहेको थियो।

३६. आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा सङ्घीय सरकारले आन्तरिक ऋणतर्फ रु.२ खर्ब ४३ अर्ब ९१ करोड र बाह्य ऋण तर्फ रु.४८ अर्ब ५७ करोड गरी रु.२ खर्ब ९२ अर्ब ४८ करोड बराबरको सौँवा भुक्तानी गरेको छ। यस अवधिमा सङ्घीय सरकारले आन्तरिकतर्फ रु.६० अर्ब २८ करोड र बाह्य ऋण तर्फ रु.९ अर्ब ८३ करोड गरी रु.७० अर्ब ११ करोड बराबरको व्याज भुक्तानी गरेको छ।

तालिका (१०): पछिल्लो ५ वर्षको सार्वजनिक ऋण परिचालनको स्थिति (रु. करोडमा)

विवरण	२०७७/७८	२०७८/७९	२०७९/८०	२०८०/८१	२०८१/८२
आन्तरिक ऋण परिचालन	२२४०१	२३१८५	२५६००	२३४४२	३२९९९
जिडिपिको प्रतिशतमा	५.१	४.७	४.८	४.१	५.४
वैदेशिक ऋण परिचालन	१३०८७	१३३०८	१२३०५	१२३६१	१२५४०
को प्रतिशतमा	३	२.७	२.३	२.१	२.०५
कुल सार्वजनिक ऋण परिचालन	३५४८८	३६४९३	३७९०५	३५८०३	४५५३९
जिडिपिको प्रतिशतमा	८.२	७.४	७.१	६.२	७.४६
ऋण सेवा खर्च	९४८०	१२१७८	२२२६१	३०५३८	३६२५९
सौँवा फिर्ता खर्च	६०१७	७६७५	१४९७१	२२३३५	२९२४८
व्याज खर्च	३४६३	४५०३	७२८९	८२०३	७०११
ऋण सेवा खर्च (जिडिपिको प्रतिशतमा)	२.२	२.५	४.२	५.४	५.९
ऋण सेवा खर्च (सङ्घीय राजस्वको प्रतिशतमा)	११.५	१३.०	२६.७	३२.९	३४.९

स्रोत: आर्थिक सर्वेक्षण २०८१/८२ र सार्वजनिक ऋण व्यवस्थापन कार्यालय, २०८२

३७. पछिल्ला वर्षहरूमा सार्वजनिक ऋणलाई पुँजी निर्माणसँग आबद्ध गरी आय, रोजगारी र उत्पादन अभिवृद्धि गर्न परियोजनामा आधारित ऋण लिने, अल्पकालीन अवधिका ऋण नलिने जस्ता ऋण व्यवस्थापन सुधार कार्यमा जोड दिइएको छ।

वैदेशिक सहायता प्रतिबद्धता

३८. आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा ऋण र अनुदान गरी कुल अन्तर्राष्ट्रिय विकास सहायता प्रतिबद्धता ११३.५ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.२ खर्ब ७३ अर्ब ५ करोड पुगेको छ। आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा यस्तो प्रतिबद्धता ४१.३ प्रतिशतले घटेको थियो।

तालिका (११) : पछिल्लो ५ वर्षको वैदेशिक सहायता प्रतिबद्धताको स्थिति (रु. करोडमा)

विवरण	आर्थिक वर्ष					वृद्धिदर	
	२०७७/७८	२०७८/७९	२०७९/८०	२०८०/८१	२०८१/८२	२०८०/८१	२०८१/८२
कुल प्रतिबद्धता	२२५३७	२३७९२	२१८०५	१२७८९	२७३०५	-४१.३	११३.५
ऋण	१९७९८	१४४६१	१७५७४	८४९१	२१५५४	-५१.७	१५३.८
अनुदान	२७३९	९३३१	४२३१	४२९८	५७५०	१.६	३३.८

स्रोत: अर्थ मन्त्रालय, २०८२

बाह्य क्षेत्र

बाह्य क्षेत्रका परिसूचकहरू

३९. आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा वस्तु निकासी तथा विप्रेषण आयमा भएको उल्लेख्य वृद्धिको कारण चालु खाता र शोधनान्तर स्थिति हालसम्मकै उच्च बचतमा रहेका छन्। विदेशी मुद्रा सञ्चिति उल्लेख्य बढेको छ। यसबाट बाह्य क्षेत्र थप मजबुत र सबल बन्दै गएको छ। यस अवधिमा कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको अनुपातमा वस्तु निकासी र वस्तु पैठारी बढेको तथा व्यापार घाटा घटेको छ। वस्तु पैठारीको तुलनामा वस्तु निकासीको वृद्धिदर उच्च छ।

तालिका (१२) : बाह्य क्षेत्रका परिसूचकहरू (कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको प्रतिशत)

बाह्य क्षेत्रका परिसूचकहरू	२०७६/७७	२०७७/७८	२०७८/७९	२०७९/८०	२०८०/८१	२०८१/८२
निकासी	२.५	३.२	४.०	२.९	२.७	४.५
पैठारी	३०.८	३५.४	३८.६	३०.१	२७.९	२९.५
कुल व्यापार	३३.३	३८.६	४२.६	३३.१	३०.६	३४.१
व्यापार सन्तुलन	-२८.३	-३२.१	-३४.६	-२७.१	-२५.२	-२५.०
खुद सेवा आय	०.०	-१.७	-२.२	-१.५	-१.०	-१.१
खुद वस्तु तथा सेवा निकासी	-२७.३	-३२.८	-३५.६	-२७.७	-२५.३	-२४.५
शोधनान्तर स्थिति	७.३	०.०	-५.१	५.३	८.८	९.७
चालु खाता सन्तुलन	-०.९	-७.७	-१२.५	-०.९	३.९	६.७
विप्रेषण आप्रवाह	२२.५	२२.१	२०.२	२३.१	२५.३	२५.९
विदेशी विनिमय सञ्चिति	३६.१	३२.१	२४.४	२८.७	३५.८	४३.८
खुद वैदेशिक लगानी	०.५	०.५	०.४	०.१	०.२	०.१
भ्रमण आय	१.६	०.२	०.७	१.२	१.४	१.५
भ्रमण खर्च	१.४	०.८	२.०	२.७	३.३	३.७

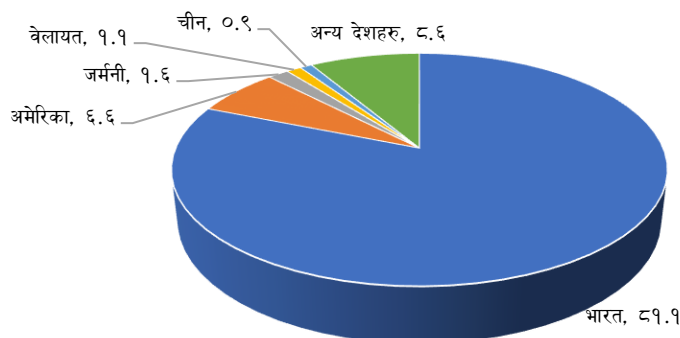
स्रोत: भन्सार विभाग / नेपाल राष्ट्र बैंक, २०८२

वस्तु निकासी

४०. आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा ३.० प्रतिशतले सङ्कुचन भएको वस्तु निकासी आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा ८१.८ प्रतिशतको उच्च दरमा वृद्धि भएको छ। यस अवधिमा कुल वस्तु निकासी रु.२ खर्ब ७७ अर्ब ३ करोड रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा ४६.६ प्रतिशतले बढेको चीनतर्फको निकासी आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा १.६ प्रतिशतले मात्र बढेको छ। भारततर्फको निकासी आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा ३.३ प्रतिशतले घटेकोमा आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा उल्लेख्यरूपमा सुधार भई ११७.८ प्रतिशतले बढेको छ। अन्य देशतर्फको निकासी क्रमशः ३.३ प्रतिशत र ४.३ प्रतिशतले घटेको छ। भारतबाहेक अन्य मुलुकतर्फ भएको निकासी आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा ४.३ प्रतिशतले घटेकोमा आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा केही सुधार भई ६.७ प्रतिशतले बढेको छ।
४१. आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा १३३ देशतर्फ वस्तु निकासी भएको छ। गत आर्थिक वर्ष यस्तो सङ्ख्या १३१ रहेको थियो। विगतमा कुल वस्तु निकासीको दुई तिहाई भन्दा बढी निकासी भारततर्फ हुने गरेकोमा आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा यस्तो निकासी ८१.१ प्रतिशत पुगेको छ जुन आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा ६७.७ प्रतिशत रहेको थियो। त्यसैगरी, अमेरिका, जर्मनी, बेलायत, चीन र अन्य देशतर्फ भएको निकासीको अंश क्रमशः ६.६ प्रतिशत, १.६ प्रतिशत, १.१ प्रतिशत, ०.९ प्रतिशत र

८.६ प्रतिशत रहेको छ। गत आर्थिक वर्षमा यस्तो अंश क्रमशः ११.४ प्रतिशत, २.९ प्रतिशत, २.० प्रतिशत, १.७ प्रतिशत र १४.३ प्रतिशत रहेको थियो।

चार्ट (११) : आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा देशगत रुपमा निकासीको संरचना (प्रतिशतमा)



स्रोत: भन्सार विभाग, २०८२

४२. आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा अमेरिका, जर्मनी, वेलायत र चीन तर्फको निकासीको हिस्सा गत आर्थिक वर्षको तुलनामा घटेको छ। कुल निकासीमा भारततर्फको निकासीको हिस्सा उच्च रहेकोले अन्य मुलुकसँगको निकासीको हिस्सा तुलनात्मकरूपमा न्यून रहेको छ।

तालिका (१३) : देशगत रुपमा निकासीको संरचना (कुल निकासीको प्रतिशतमा)

क्र. स.	देश	२०७६/७७	२०७७/७८	२०७८/७९	२०७९/८०	२०८०/८१	२०८१/८२
१	भारत	७१.८	७५.४	७७.६	६७.९	६७.७	८१.१
२	अमेरिका	९.७	९.८	९.०	१२.५	११.४	६.६
३	जर्मनी	२.८	२.३	२.१	२.८	२.९	१.६
४	टर्की	२.२	१.१	१.९	१.४	०.७	०.४
५	वेलायत	२.१	१.७	१.६	२.१	२.०	१.१
६	चीन	१.२	०.७	०.४	१.१	१.७	०.९
७	फ्रान्स	१.१	०.९	०.८	१.२	१.३	०.७
८	बङ्गलादेश	१.०	०.५	०.४	०.४	०.४	०.२
९	जापान	०.९	०.७	०.६	०.९	१.०	०.७
१०	इटाली	०.७	०.६	०.६	०.८	०.९	०.५
	अन्य देश	६.५	६.३	५.२	९.०	९.९	६.०

स्रोत: भन्सार विभाग, २०८२

४३. आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा निकासी भएका प्रमुख दश वस्तुको कुल निकासीमा अंश ६५.८ प्रतिशत र प्रमुख बीस वस्तुको अंश ७४.३ प्रतिशत रहेको छ। अघिल्लो आर्थिक वर्षमा सोही वस्तुहरूको निकासीको अंश क्रमशः ४९.४ प्रतिशत र ६५.० प्रतिशत रहेको थियो। आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को वस्तु निकासीमा सोयाविन तेलको हिस्सा सबैभन्दा बढी ३८.५ प्रतिशत रहेको छ। अघिल्लो आर्थिक वर्षमा यस्तो हिस्सा ०.६ प्रतिशत मात्र रहेको थियो। सोयाविन तेल, पोलिस्टर यार्न, जुटका सामान, चिया लगायतका वस्तुमा भएको उच्च निर्यात वृद्धिका कारण प्रमुख वस्तुहरूको निर्यात हिस्सामा सुधार देखिएको हो।

तालिका (१४) : निकासी भएका प्रमुख दश वस्तुहरू (रु.करोडमा)

वस्तु	आर्थिक वर्ष		२०८१/८२		प्रतिशत परिवर्तन
	२०७९/८०	२०८०/८१	निकासी	हिस्सा	
सोयाबिन तेल	८४७.६	९०.२	१०६७९.१	३८.५	-
पोलिस्टरको धागो र यार्न	१०५५.०	११२१.०	१३५८.०	४.९	२१.१
उनी गलैचा कार्पेट	११५०.४	१०५७.१	१०७७.३	३.९	१.९
फलामे पाता	७७०.६	११८५.८	१०१०.९	३.६	-१४.८
जुटको सामान	७२४.१	६७५.६	८२२.३	३.०	२१.७
फलफुलको जुस	६६३.०	८६५.९	७७०.४	२.८	-११.०
अलैची	८२५.६	७९३.७	७६७.४	२.८	-३.३
प्लाइउड / पार्टिकल बोर्ड	४७०.४	७४१.५	७१०.०	२.६	-४.३
तयारी कपडा	५८३.९	६२९.५	५८१.०	२.१	-७.७
चिया	३९३.०	३६१.२	४५६.८	१.६	२६.५
अन्य	८४७६.०	९०१.८	९४६९.९	३४.२	५.०
कुल निकासी	१५७१४.१	१५२३८.१	२७७०३.०	१००.०	८१.८

स्रोत: भन्सार विभाग, २०८२

४४. आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा सोयाबिन तेल, पोलिस्टर यार्न, उनी गलैचा, जुटको सामान लगायतका वस्तुको निकासी बढेको छ भने फलामे पाता, फलफुलको जुस, अलैची, प्लाइउड, तयारी कपडा लगायतका वस्तुको निकासी घटेको छ। आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा फलामे पाता, प्लाइउड, फलफुलको जुस, तयारी कपडा लगायतका वस्तुको निकासी बढेको थियो भने प्रशोधित पाम तेल, अलैची, उनी गलैचा कार्पेट, जुटका बुनिएका कपडा लगायतका वस्तुको निकासी घटेको थियो।
४५. आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा कुल वस्तु व्यापारमा वस्तु निकासीको अंश ८.७ प्रतिशत रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा सुधार भई १३.३ प्रतिशत पुगेको छ।

वस्तु पैठारी

४६. आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा १.२ प्रतिशतले घटेर रु.१५ खर्ब ९२ अर्ब ९९ करोड रहेको वस्तु पैठारी आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा १३.३ प्रतिशतले बढेर रु.१८ खर्ब ४ अर्ब १२ करोड पुगेको छ। यस अवधिमा भारत, चीन र अन्य देशबाट भएको वस्तु पैठारी क्रमशः ७.५ प्रतिशत, १४.२ प्रतिशत र ३१.७ प्रतिशतले बढेको छ। आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा भारत र अन्य देशबाट भएको वस्तु पैठारी क्रमशः ३.० प्रतिशत र १७.६ प्रतिशतले घटेको थियो भने चीनबाट भएको पैठारी ३४.२ प्रतिशतले बढेको थियो।
४७. आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा १६३ देशबाट वस्तु पैठारी भएकोमा आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा यस्तो सङ्ख्या १७२ पुगेको छ। कुल पैठारीमा भारत र चीनबाट भएको पैठारी तीन चौथाई भन्दा बढी रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा भारत, चीन, अमेरिका, संयुक्त अरब ईमिरेट्स, युकेन, संयुक्त अधिराज्य, जर्मनी र अन्य देशहरूबाट भएको पैठारीको अंश क्रमशः ५९.४ प्रतिशत, १८.९ प्रतिशत, १.४ प्रतिशत, १.४ प्रतिशत, ०.४ प्रतिशत, ०.४ प्रतिशत र १६.७ प्रतिशत रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा भारत, चीन, संयुक्त अरब ईमिरेट्स, संयुक्त अधिराज्य,

बढेको छ। आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को तुलनामा पेट्रोलियम पदार्थ र विद्युतीय उपकरणको आयात क्रमशः ४.३ प्रतिशत र ११.० प्रतिशतले घटेको छ। त्यसैगरी, कच्चा सोयाबिन तेलको आयात सबैभन्दा बढी ७०३.३ प्रतिशतले बढेको छ भने धान ८०.२ प्रतिशत, स्पेन्ज फलाम २५.० प्रतिशत र तयारी कपडाको आयात १६.८ प्रतिशतले बढेको छ।

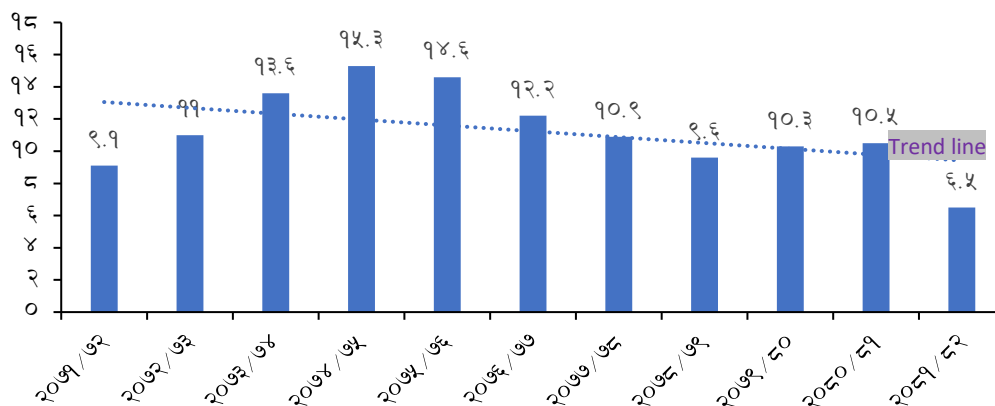
वस्तु व्यापार सन्तुलन

५१. आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा वस्तु व्यापार घाटा ६.० प्रतिशतले बढेर रु.१५ खर्ब २७ अर्ब ९ करोड पुगेको छ। आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा यस्तो घाटा १.० प्रतिशतले घटेर रु.१४ खर्ब ४० अर्ब ६० करोड रहेको थियो।
५२. आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा भारततर्फको व्यापार घाटा ५.३ प्रतिशत घटेको छ भने चीन र अन्य देशसँगको व्यापार घाटा क्रमशः १४.३ प्रतिशत र ३६.३ प्रतिशतले बढेको छ। आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा भारत र अन्य देशसँगको व्यापार घाटा क्रमशः ३.० प्रतिशत र १९.७ प्रतिशतले घटेको थियो भने चीनसँगको व्यापार घाटा ३४.१ प्रतिशतले बढेको थियो।

पैठारी-निकासी अनुपात

५३. वस्तु निकासीको तुलनामा वस्तु पैठारी उच्च रहँदै आएको छ। पछिल्लो एक दशकको पैठारी-निकासी अनुपात ११.५ रहेको छ। तथापि, आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा निकासीमा भएको उल्लेख्य वृद्धि तथा सोको तुलनामा पैठारीमा भएको न्यून वृद्धिका कारण पैठारी-निकासी अनुपातमा सुधार आएको छ। आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा १०.५ रहेको यस्तो अनुपात आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा सुधार भई ६.५ पुगेको छ। आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा भने यस्तो अनुपात १०.३ रहेको थियो।
५४. आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा भारतसँगको व्यापारमा पैठारी-निकासी अनुपात उल्लेख्य सुधार भई ४.८ मात्र रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा भारतसँगको यस्तो अनुपात ९.७ रहेको थियो भने आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा यस्तो अनुपात ९.६ रहेको थियो।

चार्ट (१३) : पैठारी-निकासी अनुपात प्रवृत्ति



स्रोत: भन्सार विभाग, २०८२।

५५. आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा रु.३३ अर्ब ४१ करोड बराबरको विद्युतीय सवारी साधनको पैठारी भएको छ जुन आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को रु.३५ अर्ब ६९ करोड को तुलनामा ६.४ प्रतिशतले कम हो।

वस्तु निकासी र पैठारीको मासिक विवरण

५६. आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को तुलनामा आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को पहिलो तीन महिनामा बाहेक अन्य सबै महिनामा निकासी बढेको छ। आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा असोज, मंसिर, फागुन र जेठ महिनामा बाहेक अन्य सबै महिनामा वस्तु निकासी घटेको थियो।

तालिका (१६) : पछिल्लो तीन आर्थिक वर्षको मासिक वस्तु निकासीको अवस्था

महिना	निकासी (रु. करोडमा)			वृद्धिदर	
	२०७९/८०	२०८०/८१	२०८१/८२	२०८०/८१	२०८१/८२
श्रावण	१४८१	१३५३	१२२३	-८.७	-९.६
भदौ	१३८७	१२९२	१२८६	-६.९	-०.४
असोज	१३१४	१४४३	१३२९	९.८	-७.९
कार्तिक	१२९५	९६९	१४२९	-२५.२	४७.५
मंसिर	१२५३	१२६४	२०९९	०.९	६६.०
पुष	१३५०	११७६	२५१३	-१२.९	११३.७
माघ	१२६३	११८६	२८४१	-६.०	१३९.५
फागुन	११३६	१३७९	३०९७	२१.३	१२४.६
चैत्र	१३४८	१३३३	३००३	-१.२	१२५.३
वैशाख	१२६२	१२२३	२९७१	-३.१	१४३.०
जेठ	१२६९	१३०९	२९६६	३.२	१२६.६
असार	१३५५	१३१२	२९४६	-३.२	१२४.६
जम्मा	१५७१३	१५२३८	२७७०३	-३.०	८१.८

स्रोत: भन्सार विभाग, २०८२

५७. आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा साउन र असोज बाहेक अन्य महिनामा वस्तु पैठारी बढेको छ। आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा असोज, माघ, वैशाख, जेठ र असारबाहेक अन्य महिनामा वस्तु पैठारी घटेको थियो।

तालिका (१७) : पछिल्लो तीन आर्थिक वर्षको मासिक वस्तु पैठारीको अवस्था

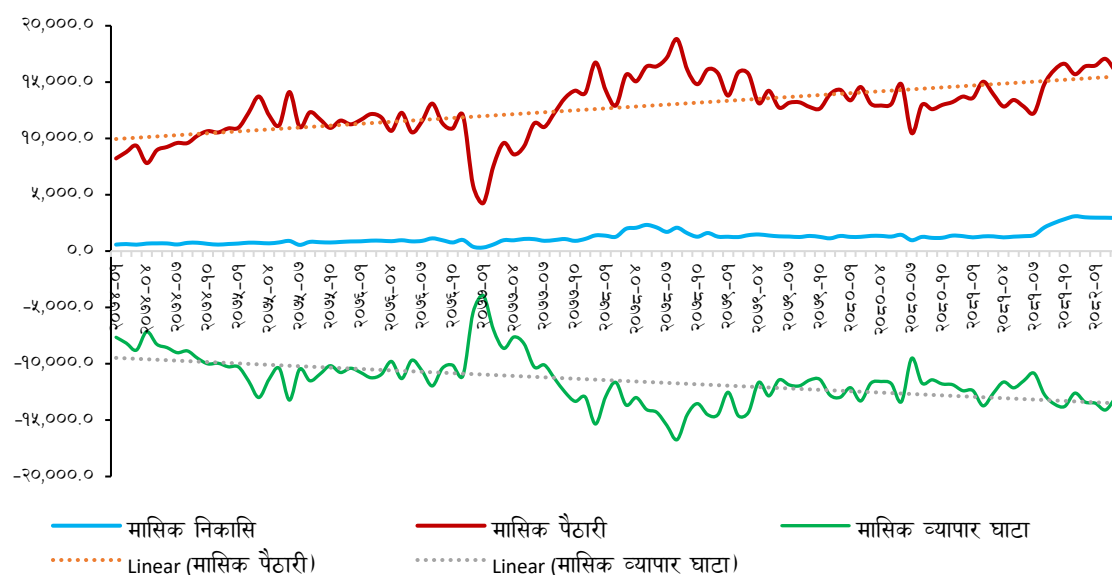
महिना	पैठारी (रु. करोडमा)			वृद्धिदर	
	२०७९/८०	२०८०/८१	२०८१/८२	२०८०/८१	२०८१/८२
श्रावण	१३१२९	१२९२४	१२८३८	-१.६	-०.७
भदौ	१४२३१	१३०५१	१३४१६	-८.३	२.८
असोज	१२७४०	१४८०१	१२८२१	१६.२	-१३.४
कार्तिक	१३१६९	१०४७४	१२२६४	-२०.५	१७.१
मंसिर	१३२०६	१२९७१	१४८१०	-१.८	१४.२
पुष	१२७९२	१२५९६	१६०८८	-१.५	२७.७
माघ	१२६५०	१२९७८	१६६२२	२.६	२८.१
फागुन	१३९२२	१३२२८	१५६९८	-५.०	१८.७

महिना	पैठारी (रु. करोडमा)			वृद्धिदर	
	२०७९/८०	२०८०/८१	२०८१/८२	२०८०/८१	२०८१/८२
चैत्र	१४३९२	१३७९५	१६३९६	-४.२	१९.६
वैशाख	१३३८१	१३५९९	१६४६६	१.६	२१.१
जेठ	१४५६६	१५०३५	१७०६१	३.२	१३.५
असार	१३०७५	१३९२८	१५९३२	६.५	१४.४
जम्मा	१६११७३	१५९२९९	१८०४१२	-१.२	१३.३

स्रोत: भन्सार विभाग, २०८२

५८. आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को वैदेशिक व्यापारको मासिक स्थिति विश्लेषण गर्दा प्रायः महिनामा वस्तु पैठारी र निकासी बढ्दै गएको छ। वस्तु निकासीको वृद्धिदर उच्च रहेकाले पैठारी-निकासी अनुपातमा सुधार भएपनि वस्तु व्यापार घाटा भने ६.० प्रतिशतले बढेको छ।

चार्ट (१४) : निकासी, पैठारी र व्यापार घाटाको मासिक प्रवृत्ति (रु. करोडमा)



स्रोत: भन्सार विभाग, २०८२

५९. आर्थिक वर्ष २०७४/७५ देखि आर्थिक वर्ष २०८१/८२ सम्मको आठ वर्षको अवधिमा मासिक औसत निकासी रु.१२ अर्ब ३४ करोड रहेको छ भने मासिक औसत पैठारी रु.१ खर्ब २७ अर्ब रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा मासिक औसत निकासी रु.२३ अर्ब ९ करोड र मासिक औसत पैठारी रु.१ खर्ब ५० अर्ब ३४ करोड रहेको छ।

सेवा व्यापार

६०. आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा सेवा आय रु.२ खर्ब ३८ अर्ब ६६ करोड र सेवा भुक्तानी रु.३ खर्ब २९ अर्ब ६० करोड रहेको छ। सेवा आय भन्दा सेवा भुक्तानी रु.९० अर्ब ९४ करोडले बढी रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा सेवा आय रु.२ खर्ब ५२ अर्ब ७७ करोड र सेवा भुक्तानी

रु.३ खर्ब ८ अर्ब ६३ करोड रहेको थियो। सो आर्थिक वर्षमा सेवा आय भन्दा सेवा भुक्तानी रु.५५ अर्ब ८६ करोडले बढी रहेको थियो।

६१. आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा भ्रमण आय ७.७ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.८८ अर्ब ६६ करोड पुगेको छ। आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा भ्रमण आय ३२.१ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.८२ अर्ब ३३ करोड पुगेको थियो।
६२. आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा भ्रमण व्यय १८.१ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.२ खर्ब २३ अर्ब ७२ करोड पुगेको छ। आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा भ्रमण व्यय ३१.१ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.१ खर्ब ८९ अर्ब ४३ करोड पुगेको थियो।

खुद वस्तु तथा सेवा निकासी

६३. आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा खुद वस्तु तथा सेवा निकासी आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को तुलनामा ६.९ प्रतिशतले बढेको छ। साथै, खुद वस्तु तथा सेवा निकासी रु.१५ खर्ब ४३ अर्ब ५७ करोडले घाटामा रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा खुद वस्तु तथा सेवा निकासी २.४ प्रतिशतले कमी आई रु.१४ खर्ब ४३ अर्ब ६० करोडले घाटामा रहेको थियो।

चालु खाता तथा शोधनान्तर स्थिति

६४. आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा चालु खाता र शोधनान्तर स्थिति दुवै हालसम्मकै उच्च बचतमा रहेका छन्। आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा चालु खाता रु.२ खर्ब २१ अर्ब ७१ करोडले बचतमा रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा रु.४ खर्ब ९ अर्ब २० करोडले बचतमा रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा अमेरिकी डलर १ अर्ब ६६ करोडले बचतमा रहेको चालु खाता आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा अमेरिकी डलर ३ अर्बले बचतमा रहेको छ।

तालिका (१८) : चालु खाता र शोधनान्तर स्थितिको मासिक स्थिति (रु. करोडमा)

महिना	शोधनान्तर स्थिति			चालु खाता		
	२०७९/८०	२०८०/८१	२०८१/८२	२०७९/८०	२०८०/८१	२०८१/८२
श्रावण	-१९७६	३६४३	४०९०	-१५१३	१३३८	३०८९
भदौ	-१०५	१८६७	६०८७	-२१७१	१०६१	१८८०
असोज	३३२४	४६५६	८३२२	१६०	३५८०	६२१८
कार्तिक	७६०	४८५८	२०८४	-२५५	३७०२	३१५५
मंसिर	२५८३	६५८१	१९५१	-३४२	४३८७	-२७१
पुष	४६२८	५७४७	२३९२	५६४	२१८०	७४६
माघ	३६४०	२४२०	३५१५	-४५९	२१	१८६३
फागुन	१३४६	२९८३	२५९६	-१५१२	४७८	१३२८
चैत्र	३२२७	३७६१	३५८६	-५१४	१२४७	३०१४
वैशाख	३५२१	२७४८	९२२९	-३३२	१३३३	४५७१
जेठ	१५४१	३३०३	५२९२	-१५७८	८१५	५१३८
असार	६०९२	७६८२	१०३१०	३२९६	२०२८	१०१८९
जम्मा	२८५८२	५०२४९	५९४५४	-४६५६.६	२२१७१	४०९२०

स्रोत: नेपाल राष्ट्र बैंक, २०८२।

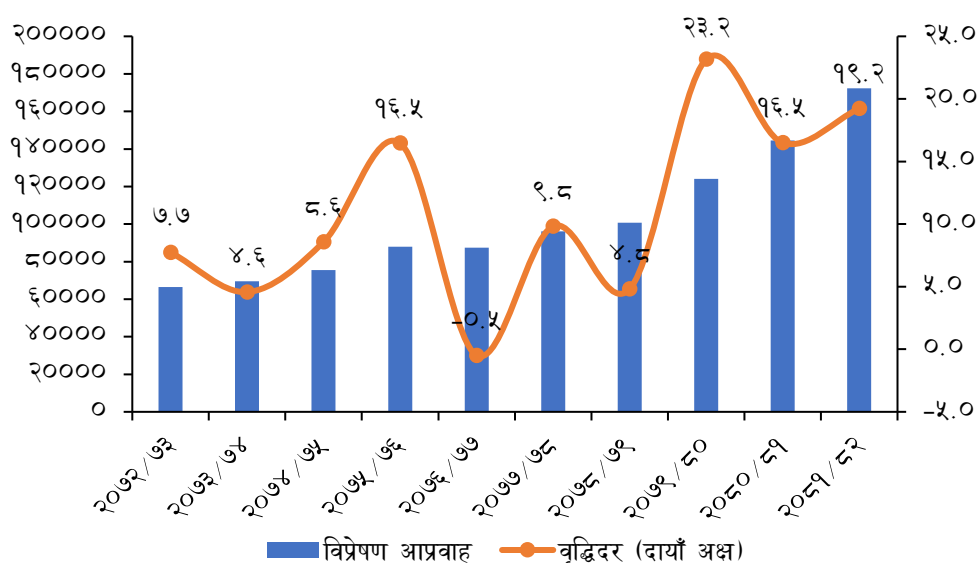
नोट: (-) ले चालु खाता र शोधनान्तर स्थिति घाटामा रहेको जनाउँछ।

६५. पछिल्ला वर्षहरूमा शोधनान्तर स्थिति बचतमा रहँदै आएको छ। आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा शोधनान्तर स्थिति रु.५ खर्ब २ अर्ब ४९ करोडले बचतमा रहेकोमा थियो। आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा सुधार भई रु.५ खर्ब ९४ अर्ब ५४ करोडले बचतमा रहेको छ। अघिल्लो आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा अमेरिकी डलर ३ अर्ब ७७ करोडले बचतमा रहेको शोधनान्तर स्थिति आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा अमेरिकी डलर ४ अर्ब ३६ करोडले बचतमा रहेको छ।

विप्रेषण आप्रवाह

६६. पछिल्लो दशकमा आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा बाहेक विप्रेषण आप्रवाह निरन्तर वृद्धि हुँदै गएको छ। आर्थिक वर्ष २०७२/७३ मा विप्रेषण आप्रवाह रु.६ खर्ब ६५ अर्ब ६ करोड रहेको विप्रेषण आप्रवाह २०८१/८२ मा आइपुग्दा रु.१७ खर्ब २३ अर्ब २७ करोड (१३ अर्ब ७६ करोड अमेरिकी डलर) पुगेको छ।

चार्ट (१५): विगत दश वर्षको विप्रेषण आप्रवाहको प्रवृत्ति (रु.करोडमा)



स्रोत: नेपाल राष्ट्र बैंक, २०८२

६७. आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को मङ्सिर महिना बाहेक अन्य महिनामा विप्रेषण आप्रवाह बढेको छ। आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को असार महिना बाहेक अन्य महिनामा विप्रेषण आप्रवाह बढेको थियो।

तालिका (१९) : पछिल्लो तीन आर्थिक वर्षको मासिक विप्रेषण आप्रवाहको स्थिति (रु. करोडमा)

महिना	आर्थिक वर्ष			वृद्धिदर (प्रतिशतमा)		
	२०७९/८०	२०८०/८१	२०८१/८२	२०७९/८०	२०८०/८१	२०८१/८२
साउन	९२२९	९९६०२	९३६६०	२०.३	२५.८	९७.७
भदौ	९४८३	९९२३५	९२७९९	९९.२	९८.५	९३.९
असोज	९४०९	९३६९७	९४४९७	९९.३	४५.७	५.३
कात्तिक	९६९९	९९२६३	९९४३९	३२.२	९६.९	९.५
मंसिर	९०२४६	९३५२९	९९८७९	३३.९	३२.०	-९२.२
पुष	९०४५७	९९९९७	९२२४४	३०.४	९४.७	२.९

महिना	आर्थिक वर्ष			वृद्धिदर (प्रतिशतमा)		
	२०७९/८०	२०८०/८१	२०८१/८२	२०७९/८०	२०८०/८१	२०८१/८२
माघ	१०४८०	१०५७८	१३७५०	४५.३	०.९	३०.०
फागुन	१०४४४	१२२२२	१५११९	१४.७	१७.०	२३.७
चैत	१०९०७	१२१३९	१३९५४	१६.६	११.३	१४.९
वैशाख	१०१७९	११५९९	१६५३०	१६.९	१३.९	४२.५
जेठ	१०७३४	१२८९१	१७६३२	१६.२	२०.१	३६.८
असार	१२८१६	११७८१	१८९११	२७.७	-८.१	६०.५
जम्मा	१२४०६९	१४४५३२	१७२३२७	२३.२	१६.५	१९.२

स्रोत: नेपाल राष्ट्र बैंक, २०८२

पर्यटक आगमन

६८. पछिल्ला वर्षमा पर्यटक आगमनमा वृद्धि हुँदै गई कोभिड महामारी पूर्वको अवस्थामा पुगेको छ। आर्थिक वर्ष २०८१/८२ (अगष्ट २०२४ देखि जुलाई २०२५ सम्म) मा पर्यटक आगमन १.७ प्रतिशतले वृद्धि भई ११ लाख ४७ हजार ८ सय ३४ पुगेको छ। आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा यस्तो सङ्ख्या ३०.७ प्रतिशतले वृद्धि भई ११ लाख २८ हजार २ सय ८४ पुगेको थियो।
६९. सन् २०२५ को जनवरीदेखि जुलाईसम्म ७ महिनाको अवधिमा नेपाल भित्रिने पर्यटकको सङ्ख्या सन् २०२४ को सोही अवधिको तुलनामा ०.०४ प्रतिशतले बढेर ६ लाख ४७ हजार ८ सय ८२ पुगेको छ। सन् २०२४ को सोही अवधिमा यस्तो सङ्ख्या २१.२ प्रतिशतले बढेर ६ लाख ४७ हजार ६ सय १५ पुगेको थियो।
७०. सन् २०२५ को अगष्टसम्म भ्रमण आय ७.७ प्रतिशतले बढेर रु.८८ अर्ब ६६ करोड पुगेको छ। यस अवधिमा भ्रमण व्ययतर्फ (व्यापार, शिक्षा, स्वास्थ्य र वैदेशिक भ्रमण) रु.२ खर्ब २३ अर्ब ७२ करोड रकम बाहिरिएको छ।
७१. विशेषतः शिक्षा क्षेत्रमा बाहिरिने रकम तुलनात्मकरूपमा उच्च रहेको छ। सन् २०२५ को अगष्टसम्म यस्तो रकम सन् २०२४ अगष्टसम्मको तुलनामा १०.७ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.१ खर्ब ३८ अर्ब ४८ करोड पुगेको छ।

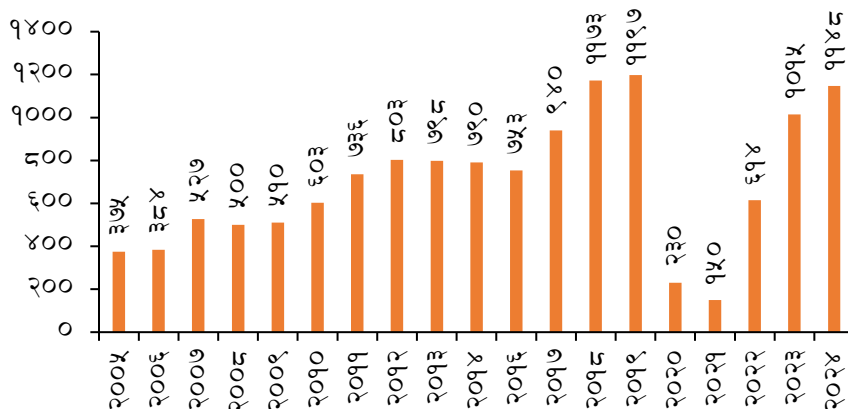
तालिका (२०) : पर्यटन क्षेत्रका परिसूचक

सूचकहरू	२०२१	२०२२	२०२३	२०२४
पर्यटक आगमन (सङ्ख्या हजारमा)	१४९.८	६१४.१	१०१४.९	११४७.६
प्रति पर्यटक प्रतिदिन खर्च (अमेरिकी डलरमा)	४८	४०.५	४१.०	४०.८
प्रति पर्यटक औसत बसाई (दिन)	१५.५	१३.१	१३.२	१३.३
वर्षेभरी सञ्चालन योग्य विमानस्थल (वटा)	३७	४१	४१	३४
नेपाल आउने अन्तर्राष्ट्रिय विमान सेवा (वटा)	२०	२९	३१	३०
पर्यटक स्तरका होटल (वटा)	१३४५	१४०१	१४१६	१५७८

स्रोत: नेपाल राष्ट्र बैंक/ नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण, २०८२

७२. पर्यटक आगमन बढे पनि सन् २०२४ मा प्रति पर्यटक प्रतिदिन खर्च केही घटेको छ। प्रति पर्यटक औसत बसाईमा भने सिमान्त वृद्धि भएको छ। सन् २०२४ मा पर्यटकस्तरका होटलको सङ्ख्या १,५७८ पुगेको छ।
७३. सन् २०१९ मा ११ लाख ९७ हजार पर्यटकले नेपाल भ्रमण गरेकोमा सन् २०२४ मा यस्तो सङ्ख्या ११ लाख ४८ हजार रहेको छ। कोभिड-१९ महामारीको कारण सन् २०२० र सन् २०२१ मा पर्यटक आगमन घटेको थियो।

चार्ट (१६) : पर्यटक आगमनको स्थिति (सङ्ख्या हजारमा)

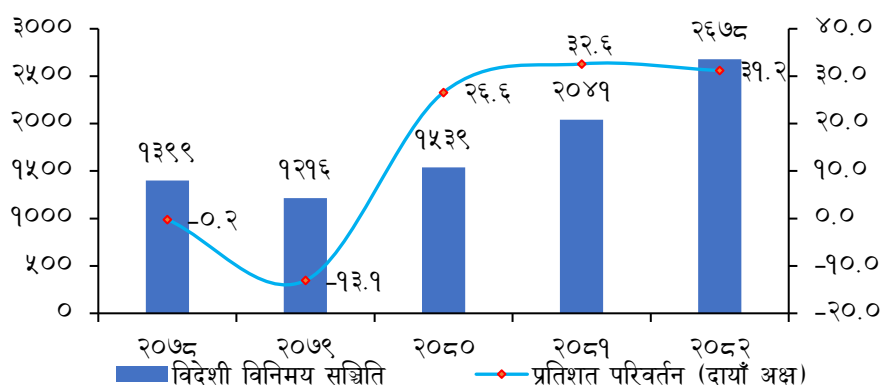


स्रोत: नेपाल पर्यटन बोर्ड, २०८२

विदेशी विनिमय सञ्चिति

७४. विदेशी विनिमय सञ्चिति बढ्दै गएको छ भने सञ्चिति पर्याप्तता समेत बढेको छ। कुल विदेशी विनिमय सञ्चिति २०८१ असारमसान्तको तुलनामा ३१.२ प्रतिशतले बढेर २०८२ असार मसान्तमा रु.२६ खर्ब ७७ अर्ब ६८ करोड पुगेको छ। २०८१ असार मसान्तमा यस्तो सञ्चिति ३२.६ प्रतिशतले बढेको थियो। आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा भएको आयातलाई आधार मान्दा २०८२ असार मसान्तमा कायम रहेको विदेशी विनिमय सञ्चिति १८.२ महिनाको वस्तु र १५.४ महिनाको वस्तु तथा सेवाको आयात धान्न पर्याप्त रहेको छ।

चार्ट (१७): कुल विदेशी विनिमय सञ्चिति (रु.अर्बमा)



स्रोत: नेपाल राष्ट्र बैंक, २०८२

वैदेशिक लगानी

७५. आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा ८४० विदेशी लगानी परियोजनामा विदेशी लगानी स्वीकृति दिइएको छ। प्रस्तावित ८४० परियोजनामा स्वीकृत विदेशी लगानी रु.६४ अर्ब ९६ करोड रहेको छ।

तालिका (२१) : विगत पाँच आर्थिक वर्षको औद्योगिक परिसूचक (रु. अर्बमा)

विवरण	२०७७/७८	२०७८/७९	२०७९/८०	२०८०/८१	२०८१/८२
उद्योग दर्ता	२०३	३०८	३३२	४३४	७००
कुल प्रस्तावित लगानी	१५६.६४	३३९.५९	२१४.२३	२०१.८१	२५८.१२
विदेशी लगानी स्वीकृति सङ्ख्या	१५८	२९६	३२७	४०२	८४०
प्रस्तावित विदेशी लगानी	३२.१७	५४.२६	३०.७२	६१.७८	६४.९७

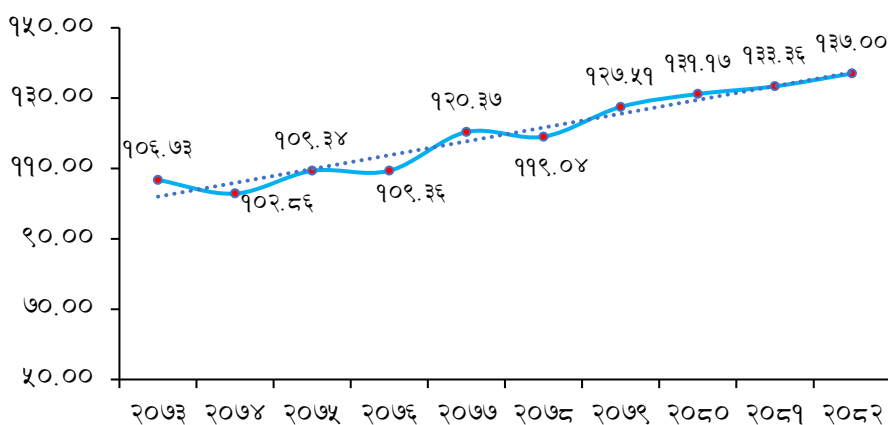
स्रोत: उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय, २०८२

७६. २०८२ असार मसान्तसम्म लगानी बोर्ड नेपालबाट कुल ४२ परियोजनामा कुल रु.१२ खर्ब ५० अर्ब बराबरको वैदेशिक लगानी स्वीकृत भएको छ। जसमध्ये रु.५ खर्ब २५ अर्ब बराबरको लगानीका परियोजना सञ्चालनमा रहेका छन्।

विनिमय दर

७७. पछिल्लो दशकको विनिमय दरको प्रवृत्ति हेर्दा अमेरिकी डलरसँग नेपाली मुद्रा प्रायः वर्षहरूमा अवमूल्यन हुँदै गएको देखिन्छ। २०८१ असार मसान्तको तुलनामा २०८२ असार मसान्तमा अमेरिकी डलरसँग नेपाली रुपैयाँ २.६६ प्रतिशतले अवमूल्यन भई अमेरिकी डलर १ को खरीद विनिमय दर रु.१३७.०० पुगेको छ।

चार्ट (१८) : नेपाली मुद्रासँग अमेरिकी डलरको खरीद विनिमय दर



स्रोत: नेपाल राष्ट्र बैंक, २०८२।

मौद्रिक, वित्तीय क्षेत्र तथा पूँजीबजार

७८. आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा प्रमुख मौद्रिक तथा वित्तीय परिसूचक मिश्रित रहेका छन्। यस अवधिमा उत्पादनमूलक क्षेत्रमा प्रवाहित कर्जाको परिमाणमा वृद्धि भएको छ। कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको अनुपातमा विस्तृत मुद्राप्रदाय १२८.५ प्रतिशत पुगेको छ। कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको अनुपातमा

निजी क्षेत्रतर्फ प्रवाहित कर्जा ९२.१ प्रतिशत र उत्पादनशील क्षेत्रमा प्रवाहित कर्जा १४.५ प्रतिशत रहेको छ। निष्क्रिय कर्जाको अनुपात बढेको छ।

तालिका (२२) : मौद्रिक, वित्तीय क्षेत्र तथा पूँजीबजारका प्रमुख परिसूचक

परिसूचकहरू	२०७७/७८	२०७८/७९	२०७९/८०	२०८०/८१	२०८१/८२
कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको अनुपातमा					
विस्तृत मुद्राप्रदाय	११९.३	१११.४	११५.१	१२२.२	१२८.५
संकुचित मुद्राप्रदाय	२४.२	१९.२	१८.०	१६.६	१८.९
कुल निक्षेप	१०७.१	१०२.१	१०६.४	११३.०	११८.९
कुल आन्तरिक कर्जा	११३.९	११४	११५.२	११४.९	११४.०
निजी क्षेत्रमा प्रवाह भएको कर्जा	९३.८	९२.९	९१.४	९१.१	९२.१
सरकारतर्फ प्रवाह भएको कर्जा	१६.८	१८.५	२०.१	२०.२	१८.९
उत्पादनशील क्षेत्रमा प्रवाहित कर्जा	१४.८	१४.०	१४.०	१४.३	१४.५
बीमा प्रिमियम सङ्कलन	३.५	३.६	३.४	३.५	३.७
बजार पूँजीकरण	९२.२	५७.७	५७.६	६२.२	७६.३
अन्य परिसूचकहरू					
वाणिज्य बैंकहरूको उपस्थिति भएका स्थानीय तह (सङ्ख्यामा)	७५०	७५२	७५२	७५२	७५३
बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको शाखा सञ्जाल (सङ्ख्यामा)	१०६८३	११५२८	११५८९	११५३०	११५२६
बीमाको दायरामा आएको जनसङ्ख्या लघु म्यादि जीवन बीमालेख सहित	२५.२	३९.६	४४.३८	४३.२७	४८.३३
नेप्से सूचकाङ्क	२८८३.४	२००९.५	२०९७.१	२२४०.४१	२७९४.७९

स्रोत: नेपाल राष्ट्र बैंक/नेपाल बीमा प्राधिकरण, २०८२

७९. प्रत्येक स्थानीय तहमा वाणिज्य बैंकको शाखा पुगेको छ। बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरू मर्जर प्रक्रियामा गएका र शहरी क्षेत्रमा एटीएम बुथ स्थापनाको कारण बैंक तथा वित्तीय संस्थाको शाखा सञ्जाल घटेको छ।
८०. २०८२ असार मसान्तमा २० वाणिज्य बैंक, १७ विकास बैंक, १७ वित्त कम्पनी, ५५ लघुवित्त वित्तीय संस्था र १ पूर्वाधार विकास बैंक गरी कुल ११० बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरू सञ्चालनमा रहेका छन्।

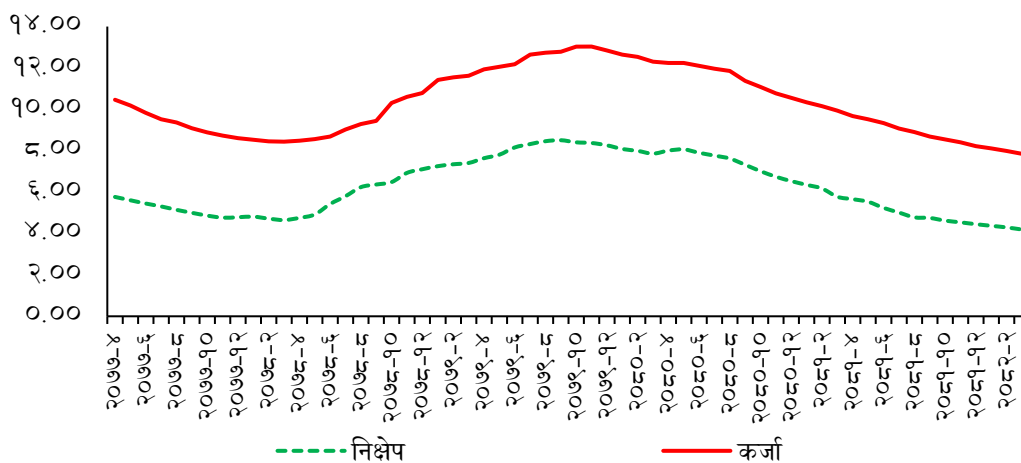
तालिका (२३) : बैंक तथा वित्तीय संस्थाको सङ्ख्या र शाखा सङ्ख्या

बैंक तथा वित्तीय संस्था	बैंक तथा वित्तीय संस्था				बैंक तथा वित्तीय संस्थाको शाखा संस्था			
	२०७९ असार	२०८० असार	२०८१ असार	२०८२ असार	२०७९ असार	२०८० असार	२०८१ असार	२०८२ असार
वाणिज्य बैंक	२६	२०	२०	२०	५००९	५०४९	५०५६	५०९९
विकास बैंक	१७	१७	१७	१७	१११८	११२८	११३५	११३२
वित्त कम्पनी	१७	१७	१७	१७	२६७	२८४	२८८	२९१
लघुवित्त वित्तीय संस्था	६५	५७	५२	५२	५१३४	५१२८	५०५१	५००४
पूर्वाधार विकास बैंक	१	१	१	१	-	-	-	-
जम्मा	१२६	११२	१०७	१०७	११५२८	११५८९	११५३०	११५२६

स्रोत: नेपाल राष्ट्र बैंक, २०८२

८१. २०८१ असार मसान्तमा एटिएम सङ्ख्या ५,१९३ रहेकोमा २०८२ असार मसान्तमा ५,२६३ पुगेको छ। मोबाईल बैकिङ्ग प्रयोगकर्ताको सङ्ख्या २ करोड ४६ लाख ४९ हजारबाट वृद्धि भई २ करोड ७७ लाख ४१ हजार पुगेको छ। बैंक निक्षेप खाता सङ्ख्या ५ करोड ५८ लाख ९६ हजारबाट वृद्धि भई ५ करोड ९८ लाख ८१ हजार पुगेको छ। कर्जा खाता १९ लाख ६१ हजार नाघेको छ। डेबिट कार्ड लिनेको सङ्ख्या १ करोड ३६ लाख ६५ हजार ७ सय ९२ र क्रेडिट कार्ड लिनेको सङ्ख्या ३ लाख १८ हजार ४ सय २८ पुगेको छ।
८२. कुल कर्जामा निष्कृत्य कर्जाको अनुपात बढेको छ। २०८१ असार मसान्तमा कुल कर्जामा निष्कृत्य कर्जाको अनुपात ३.८६ प्रतिशत रहेकोमा २०८२ असार मसान्तमा यस्तो अनुपात ४.६२ प्रतिशत पुगेको छ। २०८० असारमा यस्तो अनुपात ३.०२ प्रतिशत रहेको थियो।
८३. २०८२ असार मसान्तमा कुल निक्षेप र कुल कर्जा कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको अनुपातमा क्रमशः ११९.५९ प्रतिशत र ९१.६० प्रतिशत रहेको छ। २०८१ असार मसान्तमा यस्तो अनुपात क्रमशः ११३.८६ प्रतिशत र ९०.६३ प्रतिशत रहेको थियो।
८४. विपन्न क्षेत्रमा प्रवाहित कर्जा घटेको छ। आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा विपन्न क्षेत्रमा प्रवाहित कर्जा कुल कर्जा प्रवाहको ५.५२ प्रतिशत रहेको छ। आर्थिक वर्ष २०७९/८० र आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा उक्त कर्जा क्रमशः ७.७५ प्रतिशत र ६.२२ प्रतिशत रहेको थियो।
८५. निक्षेप सङ्कलनको वृद्धिको अनुपातमा कर्जा प्रवाहको वृद्धि न्यून रहेकोले बैंक तथा वित्तीय संस्थामा पर्याप्त लगानीयोग्य तरलता रहेको छ। २०८१ असार मसान्तमा कर्जा-निक्षेप अनुपात (CD Ratio) ७९.०९ प्रतिशत रहेकोमा २०८२ असार मसान्तमा यस्तो अनुपात ७५.७९ प्रतिशत रहेको छ। २०८० असार मसान्तमा यस्तो अनुपात ८१.६३ प्रतिशत रहेको थियो।

चार्ट (१९) : वाणिज्य बैंकको निक्षेप र कर्जाको भारित औसत ब्याजदर (प्रतिशतमा)



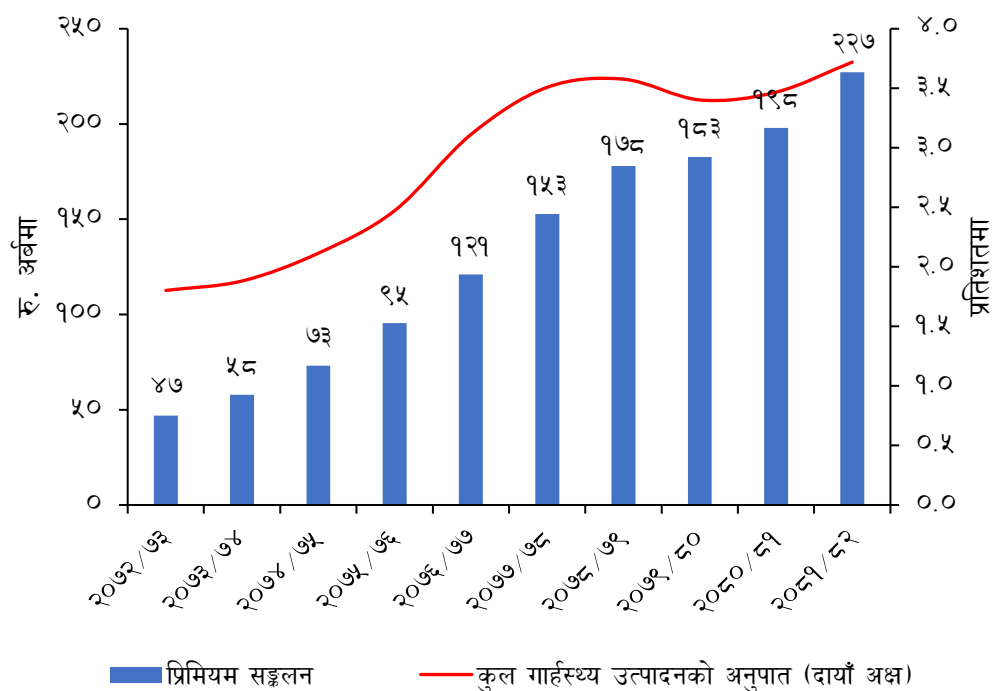
स्रोत: नेपाल राष्ट्र बैंक, २०८२।

८६. वाणिज्य बैंकको निक्षेप र कर्जाको भारित औसत ब्याजदर घट्दै गएको छ। २०८२ असार मसान्तमा निक्षेप र कर्जाको भारित औसत ब्याजदर क्रमशः ४.१९ प्रतिशत र ७.५७ प्रतिशत रहेको छ। २०८१ असार मसान्तमा यस्तो ब्याजदर क्रमशः ५.७७ प्रतिशत र ९.९३ प्रतिशत रहेको थियो।

बीमा

८७. बीमा क्षेत्रका परिसूचक सकारात्मक रहेका छन्। आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा बीमा प्रिमियम सङ्कलन अघिल्लो आर्थिक वर्षको तुलनामा १४.८ प्रतिशतले वृद्धि भई रु.२ खर्ब २७ अर्ब १९ करोड पुगेको छ। आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा रु.१ खर्ब ९७ अर्ब ९७ करोड बीमा प्रिमियम सङ्कलन भएको थियो। आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा सङ्कलित प्रिमियममा जीवन बीमा प्रिमियमको हिस्सा ८०.२ प्रतिशत र निर्जीवन बीमा प्रिमियमको हिस्सा १९.८ प्रतिशत रहेको छ। गत आर्थिक वर्ष यस्तो हिस्सा क्रमशः ७९.१ प्रतिशत र २०.९ प्रतिशत रहेको थियो।
८८. २०८२ असार मसान्तसम्म कुल बीमालेख सङ्ख्या १२.५ प्रतिशतले वृद्धि भई १ करोड ८८ लाख ७५ हजार पुगेको छ। कुल बीमालेखमध्ये जीवन बीमा र निर्जीवन बीमालेखको हिस्सा क्रमशः ८२.८ प्रतिशत र १७.२ प्रतिशत रहेको छ। बीमाको दायरामा आएको जनसङ्ख्या (म्यादि र वैदेशिक रोजगार बीमा सहित) २०८२ असार मसान्तसम्म ४८.३ प्रतिशत पुगेको छ। पछिल्लो दशकको बीमा प्रिमियम सङ्कलनको वृद्धिदर वार्षिक औसत २०.१ प्रतिशत रहेको छ।

चार्ट (२०) : पछिल्लो १० वर्षको बीमा प्रिमियम सङ्कलनको स्थिति

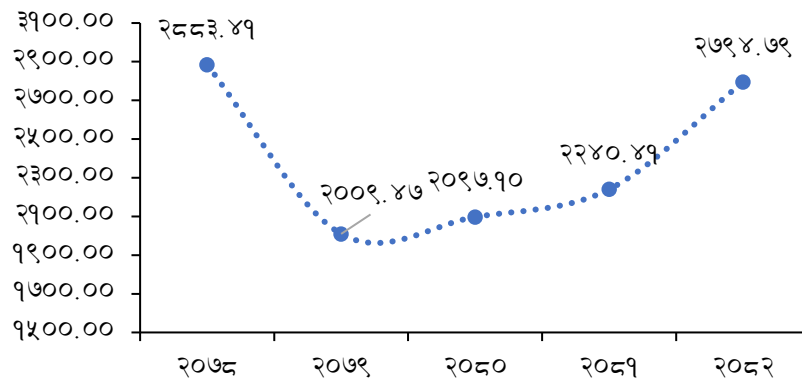


स्रोत: नेपाल बीमा प्राधिकरण, २०८२

पूँजीबजार

८९. २०७८ असार मसान्तमा २८८३.४१ बिन्दुमा रहेको नेप्से सूचकाङ्क २०७९ को सोही अवधिमा २००९.४७ बिन्दुमा झरेको थियो। तत् पश्चातका वर्षमा भने सूचकाङ्कमा सुधार हुदै २०८२ असार मसान्तमा २७९४.७९ बिन्दु कायम भएको छ।

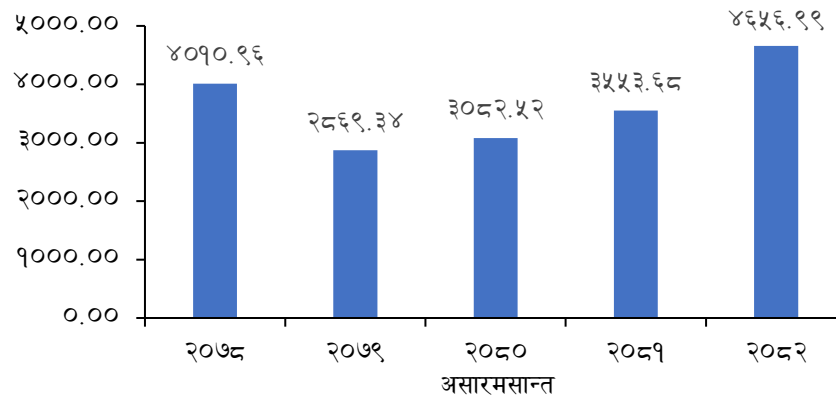
चार्ट (२१) : विगत पाँच वर्षको नेप्से सूचकाङ्कको प्रवृत्ति



स्रोत: नेपाल स्टक एक्सचेन्ज, २०८२

१०. २०८२ असार मसान्तमा धितोपत्र बजार पुँजीकरण २०८१ को सोही अवधिको तुलनामा ३१.० प्रतिशतले वृद्धि भई रु.४६ खर्ब ५६ अर्ब ९९ करोड पुगेको छ, जुन कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको ७६.३ प्रतिशत हो। २०८१ असार मसान्तमा बजार पुँजीकरण कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको ६२.२ प्रतिशत रहेको थियो।

चार्ट (२२) : पछिल्लो पाँच वर्षको बजार पुँजीकरणको अवस्था (रु. अर्बमा)



स्रोत: नेपाल स्टक एक्सचेन्ज, २०८२।

विद्युत उत्पादन, व्यापार र पहुँचको अवस्था

११. २०८२ असारसम्म कुल विद्युत जडित क्षमता ३५९१.२६ मेगावाट पुगेको छ। २०८२ असारसम्म विद्युत प्रयोग गर्ने घरधुरीको सङ्ख्या ६० लाख ३५ हजार ६ सय ९८ पुगेको छ।
१२. नेपालले भारतबाट विद्युत आयात र भारत र बङ्गलादेशतर्फ विद्युत निर्यात गर्दै आएको छ। आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा नेपालबाट भारततर्फ रु.१७ अर्ब १९ करोड र बङ्गलादेशतर्फ रु.२६ करोड ६७ लाख गरी जम्मा रु.१७ अर्ब ४६ करोड बराबरको विद्युत निर्यात भएको छ। यस अवधिमा भारतबाट रु.१२ अर्ब ९२ करोड बराबरको विद्युत आयात भएको छ। समग्रमा आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा खुद विद्युत निर्यात रु.४ अर्ब ५४ करोडले बचतमा रहेको छ।

Macroeconomic Indicators

Description / Fiscal Year	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24R	2024/25P
	2072/73	2073/74	2074/75	2075/76	2076/77	2077/78	2078/79	2079/80	2080/81 ^R	2081/82 ^P
Real Sector										
Gross Domestic Product (Rs. Billion)										
Nominal GDP at Producer's Price	2608.18	3077.14	3455.95	3858.93	3888.70	4352.55	4976.56	5367.00	5709.10	6107.22
Real GDP at Producer's Price	1870.42	2038.34	2193.71	2339.74	2284.30	2394.82	2529.68	2579.83	2674.39	2797.57
Real GDP at Basic Price	1700.45	1846.51	1982.65	2109.26	2058.15	2150.50	2263.98	2315.72	2393.48	2488.88
Agriculture	541.30	569.31	584.17	614.29	629.23	647.15	662.37	682.40	705.27	728.44
Industry	238.78	279.70	308.69	331.47	318.13	340.23	376.65	381.50	381.94	399.23
Service	920.37	997.50	1089.80	1163.51	1110.79	1163.12	1224.96	1251.81	1306.27	1361.21
Nominal GDP at Basic Price	2341.40	2720.56	3011.02	3342.48	3428.52	3714.93	4255.98	4757.39	5053.41	5379.59
Agriculture	665.55	729.27	771.87	832.89	862.52	958.49	1040.82	1143.10	1248.69	1353.73
Non-agriculture	1675.85	1991.29	2239.15	2509.59	2566.01	2756.44	3215.17	3614.29	3804.71	4025.86
Gross National Income (Current Price)	2642.19	3108.14	3478.56	3898.85	3934.66	4375.84	5005.40	5429.85	5802.80	6193.83
Gross National Disposable Income (Current Price)	3420.38	3959.94	4343.24	4893.63	4916.88	5447.19	6123.27	6799.48	7374.04	7920.18
At Current Price (Rs. In Billion)										
Gross Capital Formation	736.58	1148.55	1366.75	1596.78	1183.73	1530.51	1873.37	1671.78	1735.53	1713.10
Gross Fixed Capital Formation	748.69	940.85	1120.86	1304.90	1184.86	1276.86	1442.21	1319.76	1388.96	1470.12
Government	277.98	385.18	342.41	321.56	299.85	331.85	362.75	476.07	532.68	575.31
Private	470.71	555.67	778.45	983.35	885.00	945.01	1079.46	843.69	856.28	894.81
Change in Stock	-12.11	207.70	245.89	291.87	-1.13	253.66	431.16	352.02	346.57	242.97
Gross Domestic Saving	95.01	399.56	511.19	590.55	222.41	277.38	327.64	387.57	355.26	400.15
Gross National Saving	907.20	1282.36	1398.48	1625.25	1250.58	1372.02	1474.36	1820.05	2020.20	2213.11
Final Consumption	2513.17	2677.59	2944.76	3268.38	3666.29	4075.17	4648.92	4979.43	5353.84	5707.07
Average Consumer Price Index	66.13	69.08	71.95	75.29	79.92	82.79	88.03	94.84	100.00	104.06
Consumer Price Index (Last of Asar)	68.42	70.27	73.52	77.92	81.64	85.06	91.94	98.77	102.30	104.55

Macroeconomic Indicators

Description / Fiscal Year	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24R	2024/25P
	2072/73	2073/74	2074/75	2075/76	2076/77	2077/78	2078/79	2079/80	2080/81 ^R	2081/82 ^P
Annual Percentage Change										
Real GDP at Producer's Price	0.43	8.98	7.62	6.66	-2.37	4.84	5.63	1.98	3.67	4.61
Real GDP at Basic Price	0.00	8.59	7.37	6.39	-2.42	4.49	5.28	2.29	3.36	3.99
Agriculture	-0.08	5.17	2.61	5.16	2.43	2.85	2.35	3.02	3.35	3.28
Industry	-4.13	17.14	10.36	7.38	-4.02	6.95	10.70	1.29	0.11	4.53
Service	1.19	8.38	9.25	6.76	-4.53	4.71	5.32	2.19	4.35	4.21
Average Consumer Price Inflation	9.92	4.47	4.15	4.64	6.15	3.60	6.32	7.74	5.44	4.06
Consumer Price Inflation (Month of Asar)	10.44	2.71	4.62	5.98	4.78	4.19	8.08	7.44	3.57	2.20
Structure of GDP (Share in Percentage)										
Agriculture	28.43	26.81	25.63	24.92	25.16	25.80	24.46	24.03	24.71	25.16
Non-agriculture	71.57	73.19	74.37	75.08	74.84	74.20	75.54	75.97	75.29	74.84
As Percentage of Gross Domestic Product										
Gross Capital Formation	28.24	37.33	39.55	41.38	30.44	35.16	37.64	31.15	30.40	28.05
Gross Fixed Capital Formation	28.71	30.58	32.43	33.82	30.47	29.34	28.98	24.59	24.33	24.07
Government	10.66	12.52	9.91	8.33	7.71	7.62	7.29	8.87	9.33	9.42
Private	18.05	18.06	22.52	25.48	22.76	21.71	21.69	15.72	15.00	14.65
Gross Domestic Saving	3.64	12.98	14.79	15.30	5.72	6.37	6.58	7.22	6.22	6.55
Gross National Saving	34.78	41.67	40.47	42.12	32.16	31.52	29.63	33.91	35.39	36.24
Final Consumption	96.36	87.02	85.21	84.70	94.28	93.63	93.42	92.78	93.78	93.45
Per Capita Income (US Dollar)										
Per Capita GDP	888	1039	1177	1204	1167	1277	1411	1393	1443	1496
Per Capita GNI	899	1049	1184	1216	1180	1284	1419	1410	1467	1517
Per Capita GNDI	1164	1337	1479	1527	1475	1598	1736	1765	1864	1940

Macroeconomic Indicators

Description / Fiscal Year	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24R	2024/25P
	2072/73	2073/74	2074/75	2075/76	2076/77	2077/78	2078/79	2079/80	2080/81 ^R	2081/82 ^P
Public Finance										
Amount (Rs. Billion)										
Government Income	531.41	647.47	770.19	872.33	862.29	1006.34	1141.94	1045.47	1114.03	1219.72
Federal Government Income**				774.06	773.34	895.39	1013.87	922.19	984.17	1078.52
Federal Revenue**				731.37	704.79	824.95	938.28	834.06	929.05	1037.62
Government Revenue*	481.96	609.18	726.72	829.63	793.75	935.89	1066.35	957.35	1058.90	1178.82
Tax Revenue	421.10	553.87	659.49	738.60	700.06	870.11	984.33	865.63	944.57	1049.88
Non-tax Revenue	60.86	55.31	67.23	91.03	93.69	65.78	82.01	91.72	114.33	128.94
Other Receipts	3.28	3.42	5.52	10.04	47.57	40.43	48.50	53.30	23.85	17.37
Federal Government Expenditure	600.20	837.25	1087.28	1110.46	1091.33	1196.68	1310.00	1421.33	1393.40	1523.11
Recurrent Expenditure	371.30	518.62	696.92	716.42	784.29	846.22	954.32	991.51	929.13	980.38
Capital Expenditure	123.25	208.75	270.71	241.56	189.14	228.84	216.21	234.62	192.03	222.68
Financing	105.65	109.88	119.65	152.48	117.90	121.62	139.47	195.20	272.25	320.04
Budget Balance (+) Surplus/(-) Deficit**	-68.79	-189.78	-317.09	-336.40	-318.00	-301.28	-296.13	-499.14	-409.23	-444.58
Revenue Balance (+) Surplus/(-) Deficit**	110.66	90.56	29.80	14.95	-79.50	-21.27	-16.04	-157.45	-0.08	57.24
Foreign Grant Received	32.48	31.93	34.71	29.58	19.19	26.79	24.15	23.01	24.01	23.53
Foreign Loan Received	43.77	58.01	93.45	94.40	162.61	130.87	133.08	119.86	125.67	125.40
Debt Servicing	76.80	71.29	71.92	75.07	83.60	94.80	121.78	222.49	305.38	362.59
Refund from Internal Loan Investment	13.69	2.94	3.24	3.07	1.79	3.22	2.94	11.81	7.26	
Total Outstanding Debt	627.79	697.69	917.32	1048.16	1433.40	1737.64	2013.30	2299.35	2438.49	2669.58
Domestic Debt	239.03	283.71	391.16	453.23	613.74	802.94	987.45	1129.10	1180.90	1268.22
Foreign Debt	388.76	413.98	526.15	594.93	819.67	934.70	1025.85	1170.25	1257.59	1401.35
Issuance of Domestic Loan	87.78	88.34	144.75	96.38	194.90	224.01	231.85	256.00	234.42	239.99
Foreign Aid Commitment	195.60	250.24	202.00	138.26	219.88	225.37	237.92	218.05	127.89	273.05

Macroeconomic Indicators

Description / Fiscal Year	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24R	2024/25P
	2072/73	2073/74	2074/75	2075/76	2076/77	2077/78	2078/79	2079/80	2080/81 ^R	2081/82 ^P
Annual Percentage Change										
Government Income	17.98	21.84	18.95	13.26	-1.15	16.70	13.47	-8.45	6.56	9.49
Federal Government Income**					-0.09	15.78	13.23	-9.04	6.72	9.59
Federal Revenue**					-3.63	17.05	13.74	-11.11	11.39	11.69
Government Revenue*	18.75	26.40	19.29	14.16	-4.33	17.91	13.94	-10.22	10.61	11.32
Tax Revenue	18.30	31.53	19.07	12.00	-5.22	24.29	13.13	-12.06	9.12	11.15
Non-tax Revenue	21.95	-9.12	21.54	35.41	2.92	-29.79	24.68	11.83	24.65	12.78
Other Receipts	-46.19	4.29	61.62	81.78	373.71	-15.00	19.96	9.89	-55.25	-27.18
Federal Government Expenditure	12.91	39.50	29.86	2.13	-1.72	9.65	9.47	8.50	-1.96	9.31
Recurrent Expenditure	9.40	39.68	34.38	2.80	9.47	7.90	12.77	3.90	-6.29	5.52
Capital Expenditure	38.73	69.37	29.68	-10.77	-21.70	20.99	-5.52	8.52	-18.16	15.96
Financing	2.25	4.01	8.89	27.44	-22.68	3.16	14.68	39.95	39.47	17.56
Foreign Grant Received	-10.71	-1.68	8.71	-14.78	-35.13	39.60	-9.86	-4.72	4.35	-2.00
Foreign Loan Received	49.58	32.53	61.09	1.02	72.25	-19.52	1.69	-9.94	4.84	-0.21
Debt Servicing	4.16	-7.18	0.89	4.37	11.36	13.40	28.46	82.70	37.25	18.74
Refund from Internal Loan Investment	557.87	-78.53	10.03	-5.22	-41.68	80.27	-8.84	302.05	-38.55	
Total Outstanding Debt	15.21	11.13	31.48	14.26	36.75	21.22	15.86	14.21	6.05	9.48
Domestic Debt	18.53	18.69	37.87	15.87	35.41	30.83	22.98	14.35	4.59	7.39
Foreign Debt	13.25	6.49	27.10	13.07	37.78	14.03	9.75	14.08	7.46	11.43
Issuance of Domestic Loan	106.90	0.64	63.86	-33.42	102.22	14.93	3.50	10.42	-8.43	2.38
Foreign Aid Commitment	-13.38	27.94	-19.28	-31.56	59.04	2.50	5.57	-8.35	-41.35	113.50

Macroeconomic Indicators

Description / Fiscal Year	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24R	2024/25P
	2072/73	2073/74	2074/75	2075/76	2076/77	2077/78	2078/79	2079/80	2080/81 ^R	2081/82 ^P
As Percentage of Gross Domestic Product										
Government Income	20.37	21.04	22.29	22.61	22.17	23.12	22.95	19.48	19.51	19.97
Federal Government Income**				20.06	19.89	20.57	20.37	17.18	17.24	17.66
Federal Revenue**				18.95	18.12	18.95	18.85	15.54	16.27	16.99
Government Revenue*	18.48	19.80	21.03	21.50	20.41	21.50	21.43	17.84	18.55	19.30
Tax Revenue	16.15	18.00	19.08	19.14	18.00	19.99	19.78	16.13	16.55	17.19
Non-Tax Revenue	2.33	1.80	1.95	2.36	2.41	1.51	1.65	1.71	2.00	2.11
Other Receipts	0.13	0.11	0.16	0.26	1.22	0.93	0.97	0.99	0.42	0.28
Federal Government Expenditure	23.01	27.21	31.46	28.78	28.06	27.49	26.32	26.48	24.41	24.94
Recurrent Expenditure	14.24	16.85	20.17	18.57	20.17	19.44	19.18	18.47	16.27	16.05
Capital Expenditure	4.73	6.78	7.83	6.26	4.86	5.26	4.34	4.37	3.36	3.65
Financing	4.05	3.57	3.46	3.95	3.03	2.79	2.80	3.64	4.77	5.24
Budget Balance (+) Surplus/(-) Deficit**	-2.64	-6.17	-9.18	-8.72	-8.18	-6.92	-5.95	-9.30	-7.17	-7.28
Revenue Balance (+) Surplus/(-) Deficit**	4.24	2.94	0.86	0.39	-2.04	-0.49	-0.32	-2.93	0.00	0.94
Foreign Grant Received	1.25	1.04	1.00	0.77	0.49	0.62	0.49	0.43	0.42	0.39
Foreign Loan Received	1.68	1.89	2.70	2.45	4.18	3.01	2.67	2.23	2.20	2.05
Debt Servicing	2.94	2.32	2.08	1.95	2.15	2.18	2.45	4.15	5.35	5.94
Refund from Internal Loan Investment	0.53	0.10	0.09	0.08	0.05	0.07	0.06	0.22	0.13	
Total Outstanding Debt	24.07	22.67	26.54	27.16	36.86	39.92	40.46	42.84	42.71	43.71
Domestic Debt	9.16	9.22	11.32	11.74	15.78	18.45	19.84	21.04	20.68	20.77
Foreign Debt	14.91	13.45	15.22	15.42	21.08	21.47	20.61	21.80	22.03	22.95
Issuance of Domestic Loan	3.37	2.87	4.19	2.50	5.01	5.15	4.66	4.77	4.11	3.93
Foreign Aid Commitment	7.50	8.13	5.84	3.58	5.65	5.18	4.78	4.06	2.24	4.47

Macroeconomic Indicators

Description / Fiscal Year	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24R	2024/25P
	2072/73	2073/74	2074/75	2075/76	2076/77	2077/78	2078/79	2079/80	2080/81 ^R	2081/82 ^P
Monetary Sector										
Amount (Rs. Billion)										
Broad Money Supply (M2)	2244.58	2591.70	3094.47	3582.14	4230.97	5190.93	5544.37	6179.06	6974.06	7845.61
Narrow Money Supply (M1)	503.29	569.40	669.39	726.64	856.26	1051.67	953.85	965.16	948.81	1157.19
Domestic Credit	1805.74	2177.79	2755.89	3417.98	3897.63	4955.48	5674.95	6182.66	6558.04	6963.11
Private Sector Credit	1692.31	1997.16	2442.78	2910.28	3276.89	4139.56	4689.00	4903.35	5202.49	5624.69
Net Claims (Credit) on Government	87.76	149.49	272.63	375.55	461.04	588.87	747.17	1019.07	1057.45	1021.41
Annual Percentage Change										
Broad Money Supply (M2)	19.53	15.46	19.40	15.76	18.11	22.69	6.81	11.45	12.87	12.50
Narrow Money Supply (M1)	18.49	13.14	17.56	8.55	17.84	22.82	-9.30	1.19	-1.69	21.96
Domestic Credit	18.23	20.60	26.55	24.02	14.03	27.14	14.52	8.95	6.07	6.18
Private Sector Credit	23.17	18.01	22.31	19.14	12.60	26.33	13.27	4.57	6.10	8.12
Net Claims (Credit) on Government	-31.01	70.34	82.37	37.75	22.77	27.72	26.88	36.39	3.77	-3.41
As Percentage of Gross Domestic Product										
Broad Money Supply (M2)	86.06	84.22	89.54	92.83	108.80	119.26	111.41	115.13	122.16	128.46
Narrow Money Supply (M1)	19.30	18.50	19.37	18.83	22.02	24.16	19.17	17.98	16.62	18.95
Domestic Credit	69.23	70.77	79.74	88.57	100.23	113.85	114.03	115.20	114.87	114.01
Private Sector Credit	64.88	64.90	70.68	75.42	84.27	95.11	94.22	91.36	91.13	92.10
Net Claims (Credit) on Government	3.36	4.86	7.89	9.73	11.86	13.53	15.01	18.99	18.52	16.72
External Sector										
Amount (Rs. Billion)										
Current Account Balance	140.42	-10.13	-246.82	-266.97	-33.76	-333.67	-623.38	-45.92	221.71	409.20
Balance of Payments	188.91	82.11	0.96	-67.40	282.41	1.23	-252.36	285.82	502.49	594.54
Foreign Exchange Reserve	1039.20	1079.43	1102.59	1038.92	1401.84	1399.03	1215.80	1539.36	2041.10	2677.68
Remittances	665.06	695.45	755.06	879.37	875.03	961.05	1007.31	1240.69	1445.32	1723.27
Export (Goods)	70.12	73.05	81.36	97.11	97.71	141.12	200.03	157.14	152.38	277.03
Import (Goods)	773.60	990.11	1245.10	1418.54	1196.80	1539.84	1920.45	1611.73	1592.99	1804.12
Trade Deficit	703.48	917.06	1163.74	1321.43	1099.09	1398.71	1720.42	1454.59	1440.60	1527.09

Macroeconomic Indicators

Description / Fiscal Year	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24R	2024/25P
	2072/73	2073/74	2074/75	2075/76	2076/77	2077/78	2078/79	2079/80	2080/81 ^R	2081/82 ^P
Annual Percentage Change										
Foreign Exchange Reserve	26.10	3.87	2.14	-5.77	34.93	-0.20	-13.10	26.61	32.59	31.19
Remittances	7.74	4.57	8.57	16.46	-0.49	9.83	4.81	23.17	16.49	19.23
Export (Goods)	-17.82	4.18	11.38	19.36	0.62	44.43	41.74	-21.44	-3.03	81.80
Import (Goods)	-0.14	27.99	25.75	13.93	-15.63	28.66	24.72	-16.08	-1.16	13.25
Trade Deficit	2.05	30.36	26.90	13.55	-16.83	27.26	23.00	-15.45	-0.96	6.00
As Percentage of Gross Domestic Product										
Current Account Balance	5.38	-0.33	-7.14	-6.92	-0.87	-7.67	-12.53	-0.86	3.88	6.70
Balance of Payments	7.24	2.67	0.03	-1.75	7.26	0.03	-5.07	5.33	8.80	9.74
Foreign Exchange Reserve	39.84	35.08	31.90	26.92	36.05	32.14	24.43	28.68	35.75	43.84
Remittances	25.50	22.60	21.85	22.79	22.50	22.08	20.24	23.12	25.32	28.22
Export (Goods)	2.69	2.37	2.35	2.52	2.51	3.24	4.02	2.93	2.67	4.54
Import (Goods)	29.66	32.18	36.03	36.76	30.78	35.38	38.59	30.03	27.90	29.54
Trade Deficit	26.97	29.80	33.67	34.24	28.26	32.14	34.57	27.10	25.23	25.00
Others										
Nepse Index	1718.20	1582.70	1212.40	1259.00	1362.35	2883.41	2009.47	2097.10	2240.41	2794.79
Market Capitalization (Rs. In Billion)	1890.13	1856.83	1435.14	1567.50	1792.76	4010.96	2869.34	3082.52	3553.68	4656.99
Exchange Rate (Per USD=...Rs) #	106.35	106.21	104.37	112.88	116.31	117.87	120.84	130.75	133.03	136.04
Population (Million)	27.63	27.88	28.14	28.40	28.66	28.92	29.19	29.46	29.73	30.01

R = Revised, P= Provisional

* Preliminary Data from FCGO (Revenue Data of FY 2018/19 to FY 2024/25 is the sum of the revenue collected in both federal divisible and federal accumulated fund)

**Federal Government Income, Federal Revenue and Budget Deficit of Federal Government (Preliminary) for FY 2024/25 #Annual Average calculated by NSO

Source: Economic Survey 2024/25. Data of FY2024/25 (except real sector) has been updated from MOF, NRB and FCGO.

EPAD (Economic Lab), Ministry of Finance, Singh Durbar, Kathmandu

नेपाल सरकार

अर्थ मन्त्रालय

नेपाल सरकारको ७४ वर्षको संकलित राजस्वको स्थिति

(रु. करोडमा)

क्र. स.	आर्थिक वर्ष	राजस्व	कुल गाहस्थ्य उत्पादन संगको अनुपात (प्रतिशतमा)
१	२००८/०९	३.०५	-
२	२००९/१०	४.०१	-
३	२०१०/११	३.९८	-
४	२०११/१२	६.०४	-
५	२०१२/१३	६.२७	-
६	२०१३/१४	७.११	-
७	२०१४/१५	७.०३	-
८	२०१५/१६	७.३१	-
९	२०१६/१७	१०.२६	-
१०	२०१७/१८	११.८७	-
११	२०१८/१९	११.७२	-
१२	२०१९/२०	१३.३८	-
१३	२०२०/२१	१५.९८	-
१४	२०२१/२२	१७.८९	३.१९
१५	२०२२/२३	२४.१९	३.५०
१६	२०२३/२४	३५.५४	५.५४
१७	२०२४/२५	३३.६०	४.६८
१८	२०२५/२६	४१.३०	५.१७
१९	२०२६/२७	४६.४०	५.२९
२०	२०२७/२८	४५.९७	५.१४
२१	२०२८/२९	५५.३४	५.३४
२२	२०२९/३०	६१.५८	६.१८
२३	२०३०/३१	७६.६४	५.९८
२४	२०३१/३२	१,००.८४	६.०७
२५	२०३२/३३	१,११.५७	६.४१
२६	२०३३/३४	१,३२.२९	७.६६
२७	२०३४/३५	१,५८.२	८.०२
२८	२०३५/३६	१,८१.१९	६.९३
२९	२०३६/३७	१,८८.००	८.०५
३०	२०३७/३८	२,४१.९२	८.८६
३१	२०३८/३९	३,६७.९५	११.८७
३२	२०३९/४०	२,८४.१६	८.४०
३३	२०४०/४१	३,४०.९३	८.६८
३४	२०४१/४२	३,९१.६६	८.४१
३५	२०४२/४३	४,६४.४५	८.३३
३६	२०४३/४४	५,९७.५१	९.३६
३७	२०४४/४५	७,३५.०४	९.५६

क्र. स.	आर्थिक वर्ष	राजस्व	कुल गाहस्थ्य उत्पादन संगको अनुपात (प्रतिशतमा)
३८	२०४५/४६	७,७७.६९	८.७१
३९	२०४६/४७	९,२८.७५	८.९८
४०	२०४७/४८	१०,७२.९९	८.९१
४१	२०४८/४९	१३,५१.२७	९.०४
४२	२०४९/५०	१५,१४.८४	८.८३
४३	२०५०/५१	१९,५८.०८	९.८३
४४	२०५१/५२	२४,५७.५२	११.२१
४५	२०५२/५३	२७,८९.३१	११.२१
४६	२०५३/५४	३०,३७.३५	१०.८३
४७	२०५४/५५	३२,९३.७९	१०.९५
४८	२०५५/५६	३७,२५.१०	१०.८९
४९	२०५६/५७	४२,८९.३८	११.३०
५०	२०५७/५८	४८,८९.३६	११.०७
५१	२०५८/५९	५०,४४.५५	१०.९८
५२	२०५९/६०	५६,२२.९८	११.४२
५३	२०६०/६१	६२,३३.१०	११.६१
५४	२०६१/६२	७०,१२.२७	११.९०
५५	२०६२/६३	७२,२८.२१	११.०५
५६	२०६३/६४	८७,७१.२१	१२.०५
५७	२०६४/६५	१,०७,६२.२५	१३.१९
५८	२०६५/६६	१,४३,४७.००	१४.५२
५९	२०६६/६७	१,७७,९९.०९	१४.९२
६०	२०६७/६८	१,९८,३७.४१	१२.६९
६१	२०६८/६९	२,४४,३७.४१	१३.९०
६२	२०६९/७०	२,९६,०२.११	१५.१९
६३	२०७०/७१	३,५६,६२.०७	१५.९७
६४	२०७१/७२	४,०५,८६.६४	१६.७५
६५	२०७२/७३	४,८१,९६.१६	१८.४८
६६	२०७३/७४	६,०९,१७.९९	१९.८०
६७	२०७४/७५	७,२६,७१.७५	२१.०३
६८	२०७५/७६	८,२९,६३.३७	२१.५०
६९	२०७६/७७	७,९३,७४.६७	२०.४१
७०	२०७७/७८	९,३५,८८.७९	२१.५०
७१	२०७८/७९	१०,६६,३४.६५	२१.४३
७२	२०७९/८०	९,५७,३४.८७	१७.८३
७३	२०८०/८१	१०,५८,९०.३७	१८.५५
७४	२०८१/८२	११,७८,८२.०१	१९.३०

स्रोत: अर्थ मन्त्रालयका प्रकाशन र आर्थिक सर्वेक्षण

अर्थ मन्त्रालय, सिंहदरबार, काठमाडौं